

„Szenior Szelfi”

A pécsi szeniorok és a város civil szervezetei...

(Esettanulmány)

(Pécs, 2024 április – június)

„Az Európai Unió támogatásával. Az itt kifejtett tartalom nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság vagy a végrehajtó ügynökség (EACEA) álláspontját, kizárólag a szerzők gondolatait és véleményét. A Bizottság és az EACEA semmilyen módon nem felelős ezekért.”

BEVEZETÉS

Lezárult a Pécsi Községi Alapítvány online kutatási programjának második része¹, amely a „Senior Szelfi” címet viseli. A „Senior Szeli” célja az volt, hogy Pécs civil szervezeteinek és a városban élő „senior-korú” honfitársainknak az egymáshoz való viszonyát, kapcsolatait – legalább esettanulmány szintjén – néhány fontos dimenzióban jellemezni tudjuk.

Miért a szeniorok?

Pécs lakónépessége a 2011-es és 2022-es népszámlálások között több mint 10%-kal csökkent. E csökkenéssel párhuzamosan jelentősen emelkedett a szenior korú (a 65 éves vagy idősebb) pécsiek abszolút száma, illetve aránya is. Míg 2011-ben a 65 éves, vagy idősebb pécsiek aránya a város lakónépességén belül 18% volt, ez az érték 2022-re 23%-ra emelkedett. Ez az arány azt jelenti, hogy a 133 ezer pécsi lakosból 32 ezer fő² szenior korú volt 2022-ben. E csoport közel kétharmada nő.

Pécs a nyolcadik leginkább „előregedett” város a 19 megyeszékhely között.

Pécsett tehát majd minden negyedik honfitársuk 65 éves vagy idősebb – és ez nem csak az állami szervek, az önkormányzat, és intézményei tevékenységét érinti, de érint bennünket, „civilleket” is.

A pécsi civil szervezetek között akad jó néhány, amely a szenior korúak érdekvédelmével foglalkozik. Más civilek támogatást nyújtanak az életkoruk miatt betegségekkel, korlátozottságokkal küzdő időseknek. Számos olyan szervezet is működik, amelyek célja a szenior korúak életminőségének megőrzése, vagy e minőség romlásának megakadályozása, fékezése. A civil szervezetek mindezek mellett az értelmes és hasznos tevékenységek színterei az aktív szeniorok számára – és ez nagyon fontos e korcsoport tagjai számára. A PKA szenior-kutatásával célunk annak jellemzése, milyen szerepet töltenek, illetve tölthetnének be a pécsi civil szervezetek „a generációk közötti szolidaritás és felelősség előmozdítása” érdekében.

A „senior-kérdés” napjainkra égetően fontos kérdéssé vált – nem csupán Pécsett, de Magyarországon és Európában is. A következőkben tartalmilag idézünk néhány gondolatot az Európai Bizottság idősödés kérdéseivel foglalkozó ún. „zöld könyvéből”³.

Az egészséges és tevékeny időskor egész életünkön át előmozdítja az egészséges életmódot, kiterjed a fogyasztási és táplálkozási szokásainkra, továbbá fizikai és szociális tevékenységeink intenzitására is. Hozzájárul az egyre terjedő elhízás, cukorbetegség és egyéb nem fertőző betegségek kockázatának csökkentéséhez. Az idő előtti halálozást legfőképpen a szív- és érrendszeri betegségek, valamint a rák okozzák a 75 év alattiak körében Európában. Az egészséges és tevékeny időskor pozitív hatással van a munkaerőpiacra, a foglalkoztatási rátákra és szociális védelmi rendszereinkre, és ezáltal a gazdaság növekedésére és termelékenységére.

Az egészséges idősek jelentős mértékben hozzá tudnak járulni társadalminkban a társadalmi és gazdasági értékteremtéshez. Kognitív készségeik elhanyagolása nem csak

¹ Emlékeztetőül: az első szelfi – a „Civil Szelfi – a pécsi civil szervezetek önarcképe” című PKA-kutatás volt. A teljes elemzés itt olvasható:

https://pecsikozossegialapitvany.hu/wp-content/uploads/2023/12/CIVIL_SZELFI_ELEMZES_20231107.pdf

² Az adatok 2022. évi népszámlálás adatai, és a lakónépességre vonatkoznak.

Forrás:

<https://nepszamlalas2022.ksh.hu/adatbazis/#/table/WBS003/N4IgfFgpgghgJiBcBtEAVAogJQKoBkD6A4mgPICsIAugDQgDOAIjBASigJCYaeACpm8QAilGrQgBjAC70A9gDsWqNPgDKALTwBBQZpQiQAM3oAbSRABOtBKADW9OXHggOUAA4gaEOZPP0IVpFZOobj4MAWEqW3tHEBUIISQ8QADcoYwBxfoUAJgAGLKzKAF9qVkxcQhJySJA7BwRY-MSU9MykEABGAE4AFnbyCmKqUtUNbV0PKLqnOISaZoyA5ABpNAA1LSJ2nMSOAE0KgDYqkAAxfalj0ooBwqA===>

³ Forrás: Zöld könyv az idősödésről. A generációk közötti szolidaritás és felelősség előmozdítása <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0050>

mentális és fizikai egészségükre és jóllétükre káros, hanem a közösség számára elszalasztott lehetőség is.

Az egészséges és tevékeny időskor személyes választás és felelősség, de nagymértékben függ attól, hogy az emberek milyen környezetben élnek, dolgoznak és ápolják szociális kapcsolataikat.

Az idősödő népesség növekvő szükségleteinek kielégítése

A társadalmak idősödésre való felkészülésének túl kell mutatnia a gazdasági kérdéseken és a minőségi, megfizethető szolgáltatásokon. Fel kell készülnünk az idősödő népesség növekvő – és nem csupán materiális – szükségleteinek a kielégítésére.

El kell gondolkodnunk arról, hogy hogyan élnek együtt a generációk. Az egyik aggályt a magányosság és a társadalmi elszigetelődés növekvő veszélye jelenti a fiatalabbak és az idősebbek körében egyaránt, amit jónéhányan tapasztalhattak nem utolsósorban a Covid19-világjárvány idején. Bár ez a veszély kevésbé látható, mégis hatással van gazdasági, szociális és egészségügyi rendszereinkre, és megköveteli a politikai döntéshozók figyelmét.

Az idősödés kihívásainak és lehetőségeinek kezelése ezért egyéni és kollektív felelősség. Amint az ebben a zöld könyvben is szerepel, számos módja van annak, hogy megelőzzük vagy mérsékeljük az idősödés társadalmunkra gyakorolt negatív következményeit. Ezek közé tartozik az egészséges és tevékeny időskor előmozdítása.

Az említett kihívások leküzdhetőek azáltal, hogy építünk a fiatalok és az idősök elkötelezettségére és szerepvállalására, hogy elősegítjük a generációk közötti szolidaritást és felelősségvállalást, továbbá szerepet vállalunk a támogató és dinamikus társadalom kialakításában.

A „zöld könyvből” fentiekben idézett megállapítások, javaslatok egy része közvetlenül is értelmezhető, alkalmazható Pécs városára, a városban tevékenykedő civil szervezetekre is.

A „SZENIOR SZELFI” MEGVALÓSÍTÁSA – TECHNIKAI INFORMÁCIÓK

A PKA szenior-kutatása két célcsoportra irányult, ennek megfelelően két, részben azonos tartalmú kérdőívet szerkesztettünk.

Az **egyik célcsoport** a pécsi civil szervezetek tagjai, illetve aktivistái voltak. A célcsoport potenciális válaszadóit szervezeteiken keresztül értük el. Ebből a célcsoportból kikerülő válaszadókat arra kértük, hogy ne szervezetük „hivatalos álláspontjára”, hanem saját véleményükre támaszkodva töltsék ki kérdőívünket.

A vizsgálat indításaként **375 civil szervezetet kerestünk meg**. Ebben a válaszadói csoportban **48 fő töltötte ki a kérdőívet**. (Két kérdőív a tartalmi kérdések kitöltésének hiányosságai miatt nem volt használható.)

A kontroll-csoportként értelmezhető **másik célcsoportot** az „Aktív időskorért Alapítvány” Pécsi Szenior Akadémiájának tagjai alkották. A Szenior Akadémia tagjai közül **62 fő válaszolt** a kérdéseinkre. (A megkeresett potenciális válaszadók számát nem ismerjük.)

A nagyon alacsony elemszámok miatt a következő összefoglaló esettanulmányként kezelendő. A szenior-kutatás eredményei nem tekinthetőek reprezentatívnak, a megállapítások a válaszadók csoportjaira vonatkoznak.

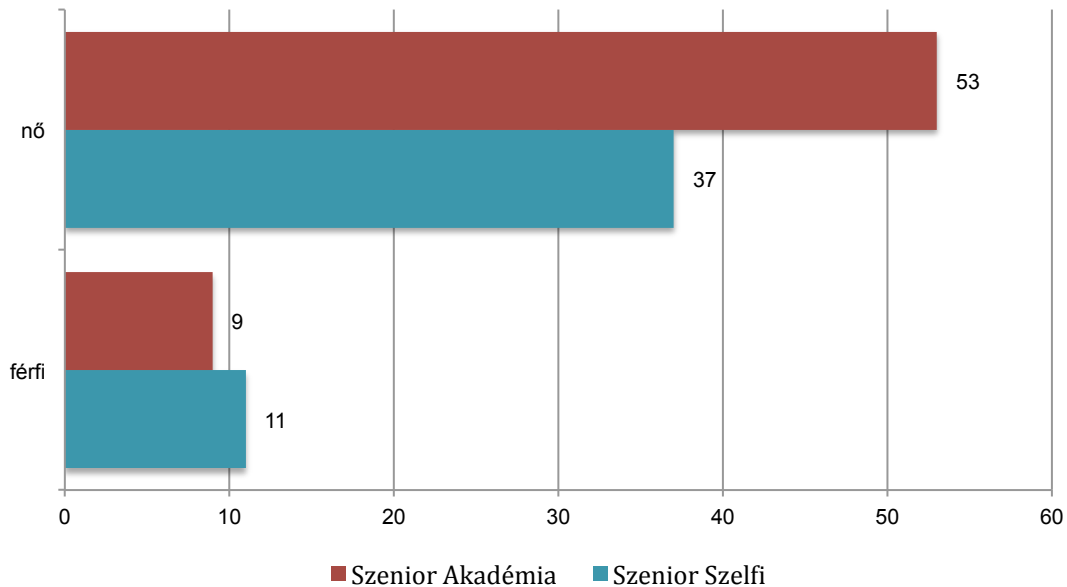
A Szenior Szelfi megvalósulásának érdemi támogatásáért köszönettel tartozunk az „Aktív időskorért Alapítvány” vezetőjének, valamint Pécsi Szenior Akadémia kérdőívünk kitöltésében közreműködő tagjainak csakúgy, mint a kérdőívünket kitöltő pécsi civileknek.

A VÁLASZADÓKRÓL

A következőkben a Szenior Szelfi és a Szenior Akadémia válaszadóinak néhány demográfiai jellegzetességét mutatjuk be. (A későbbiekben „**Szenior Szelfi**”-ként hivatkozunk a civil szervezetek tagjai, aktivistái által alkotott válaszadói csoportra, „**Szenior Akadémiaként**” pedig a „Az Aktív Időskorért” Alapítvány Pécsi Szenior Akadémia válaszadóinak csoportjára.)

A válaszadók neme

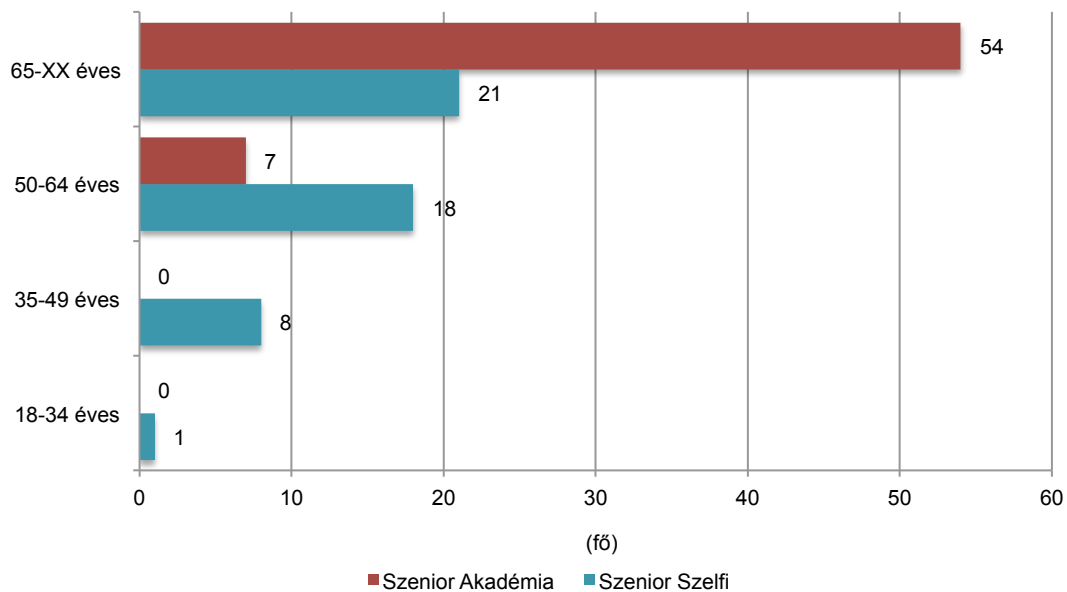
(A válaszadók száma főben)

Az ábrán jól látható, hogy mind a „Szenior Szelfi”, mind a „Szenior Akadémia” válaszadói körében nagyon jelentős a nők túlsúlya.

A válaszadók életkora korcsoportok szerint

(A válaszadók száma főben)

A válaszadói minták a válaszadók életkorát tekintve erősen kiegyensúlyozatlanok. A „Szenior Szelfi” válaszadóinak jelentős része – 39 fő a 48 főből – 50 éves, vagy idősebb.

A „Szenior Akadémia” válaszadói esetében a válaszadók döntő többsége (54 fő) 65 éves, vagy idősebb. Az 50-64 éves korcsoportba mindössze 7 fő tartozik. (A „Szenior Akadémia”

válaszadói esetében ezek az arányok értelemszerűen következnek a szervezet célcsoportjának összetételéből.)

A válaszadók iskolai végzettségére vonatkozó **kérdést csak a „Szenior Akadémia” válaszadóinak** tettük fel. A kapott válaszok adatait az alábbi adatsor tükrözi.

A válaszadók iskolai végzettsége

(A válaszadók száma főben)

- főiskola, egyetem	40 fő
- középfokú végzettség	21 fő
- nem kívánt válaszolni	1 fő

Az iskolai végzettséget tekintve a „Szenior Akadémia” válaszadói körében Pécs szeniorokhoz város megfelelő korú lakosaihoz képest nagyon erősen felülreprezentáltak a felsőfokú végzettséggel rendelkezők, és egyáltalán nincsenek alacsony iskolázottságúak.

IDŐSODÓ TÁRSADALOM, NŐVEKVŐ IGÉNYEK...

Az Európai Bizottság bevezetőben idézett „zöld könyvének” ismerete nélkül is könnyű belátni, hogy az európai – így a magyar – társadalmakra jellemző öregedési tendenciák számos olyan következménnyel járnak, melyek kezelése nem csupán az idősek, de mindannyiunk érdeke, illetve feladata. Ezek a következmények növekvő igényeket támasztanak az állami intézményekkel, az önkormányzatokkal, stb., de valamennyiünkkel szemben is.

E „növekvő igények” kielégítésével kapcsolatban végzett tevékenységek értékelésének egy lehetséges megközelítése lehet, hogy az érintettektől távoli, személytelen, de releváns szereplők felől haladunk az érintettekhez egyre közelebb eső intézmények, szervezetek felé. Ezt a logikát követte a PKA a szeniorokkal kapcsolatos online adatfelvétel során. Kérdéseink az állam, a társadalom, az önkormányzat és a civil szervezetek tevékenységének értékelésére vonatkoztak.

A PKA szenior vizsgálat első kérdése nyomán azt értékelték a válaszadók, hogy a **magyar állam, illetve az állami szervezetek elősegítik-e a társadalom idősödésével összefüggésben jelentkező, egyre növekvő igényeknek a kielégítését.** Az értékelés ötfokozatú skálán történt, ahol

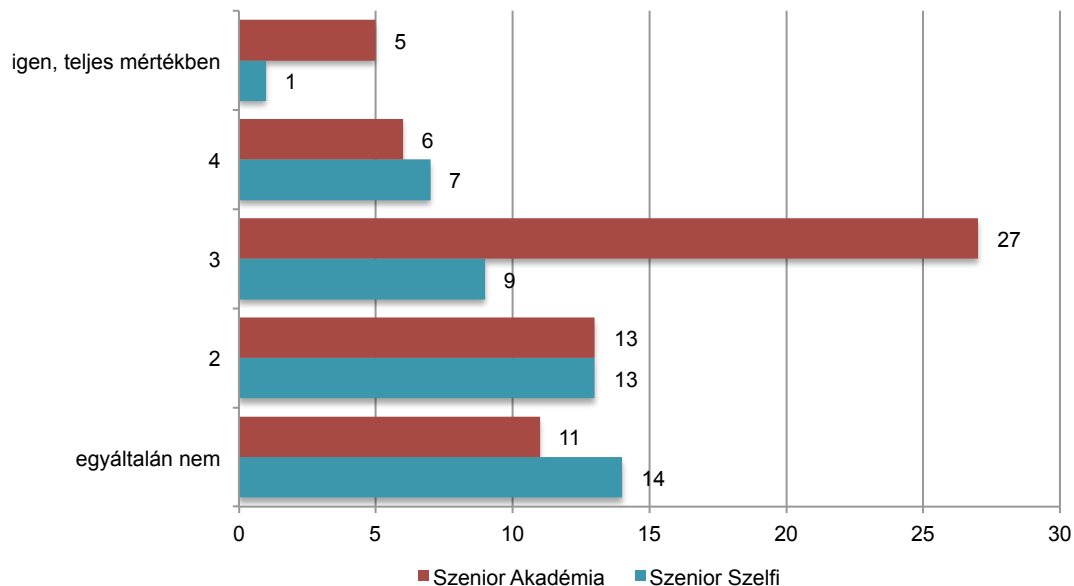
- az 5-ös azt jelentette, hogy „igen, teljes mértékben”
- az 1-es pedig azt, hogy „egyáltalán nem”

A kérdésre adott értékelő válaszok megoszlását a következő ábrán jelenítjük meg.

(Emlékeztetőül: miként azt korábban írtuk, „Szenior Szelfi”-ként a civil szervezetek tagjai, aktivistái által alkotott válaszadói csoportra, „Szenior Akadémiaként” pedig a „Az Aktív Időskorért” Pécsi Szenior Akadémia válaszadóinak csoportjára hivatkozunk.)

Mindent összevetve, a magyar állam, illetve az állami szervezetek elősegítik ezeknek az egyre növekvő igényeknek a kielégítését? (Osztyálozz, mint az iskolában szokás!)

(A válaszadók száma főben)

Az alacsony elemszámok miatt az adatok elemzésének lehetőségei erősen korlátozottak. Annak érdekében, hogy tendenciákra utaló jeleket észrevehessünk, és ez módszertani szempontból is korrekt legyen, a két válaszadói csoportot elsőként a válaszaik móduszaihoz viszonyított eloszlásuk szerint csoportosítottuk. (Ld. a következő táblázatot is.)

Magyarozatképpen a most következő, és ugyanezt a logikát alkalmazó későbbi táblázatok adatainak értelmezéséhez:

- A **módusz** a kérdőívekben az egyes kérdéseknél alkalmazott értékelő skálán a leggyakrabban jelölt értéket választók száma. A módusz alkalmazása korrigálja a súlyozott átlag alkalmazásával bekövetkező „összemosást”, megjeleníti az adott válaszadói csoportra jellemző belső vélemény-különbségeket, ill. azok „irányultságát” is.
- A **súlyozott átlag** a skála egyes értékeit jelölők számával súlyozott átlag. A súlyozott átlag kiszámításának logikája megegyezik az iskolai bizonyítványok kiállítása során az egyes tárgyakhoz rendelt érdemjegyek számításának logikájával. A súlyozott átlag tehát az adott válaszadói csoport értékeléseinek átlaga, a csoport egészének értékelése egy számmal kifejezve. Ez a súlyozott átlag értelemszerűen elfedi/összemosza az értékelésben a csoporton belül megmutatkozó különbségeket.

Már az ábrán is jól látható, hogy a magyar állam, illetve az állami szervezetek támogató tevékenységének a megítélése a válaszadók két csoportjában igen markáns eltérést mutat.

A „**Szenior Szelfi**” csoportban a relatíve leggyakrabban választott skálaérték (módusz) az 1-es volt – ennek tartalma az „egyáltalán nem”. E csoporton belül a magyar állam, illetve az állami szervezetek támogató tevékenységét 2-esre 13 fő, közepesre 9 fő, míg jóra (4-es), és 5-ösre 8 fő értékelte. (Mivel e csoportban legtöbben elégtelenre értékelték a magyar állam, az állami szervek ilyen tevékenységét, a „módusz alatt” értelemszerűen nincs válaszadó.)

Az előbbiektől jelentősen eltér a „**Szenior Akadémia**” válaszadói csoportjának értékelése. E csoporton belül a leggyakrabban választott érték a 3-as (közepes) volt – 24 fő jelölte ezt az „osztályzatot”. A módusz felett 11 válaszadó értékelt: 6 fő négyest, 5 fő pedig ötöst adott a magyar állam, illetve az állami szervezetek támogató tevékenységére.

Közepesnél kedvezőtlenebbre értékelték a magyar állam, illetve az állami szervezetek támogató tevékenységét összesen 24 fő: 13 fő 2-esre, 11 fő elégtelenre értékelték ezt.

Kiszámítottuk a kérdésre adott értékelések súlyozott átlagát is. Eszerint a „Szenior Szelfi” válaszadói a magyar állam, illetve az állami szervezetek támogató tevékenységét 2,27-re, a „Szenior Akadémia” válaszadói pedig 2,69-re értékelték.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n (a kérdésre érdemben választ adók száma) =	44 fő	62 fő
módusz alatt	nem értelmezhető	24 fő
módusz	14 fő	27 fő
módusz felett	30 fő	11 fő
Súlyozott átlag	2,27	2,69

A bemutatott súlyozott átlagok értékeinek interpretálása nem egyszerű, segítségül ez esetben is, később is érdemes az iskolai bizonyítvány analógiájával élni: mit gondolnánk gyermekünk, unokánk bizonyítványnak 2,27-es, vagy 2,69-es eredményről?

A „Szenior Akadémia” válaszadói ehhez a kérdéshez szöveges megjegyzéseket is fűztek. A „Szenior Szelfi” válaszadói számára ez nem volt lehetséges.

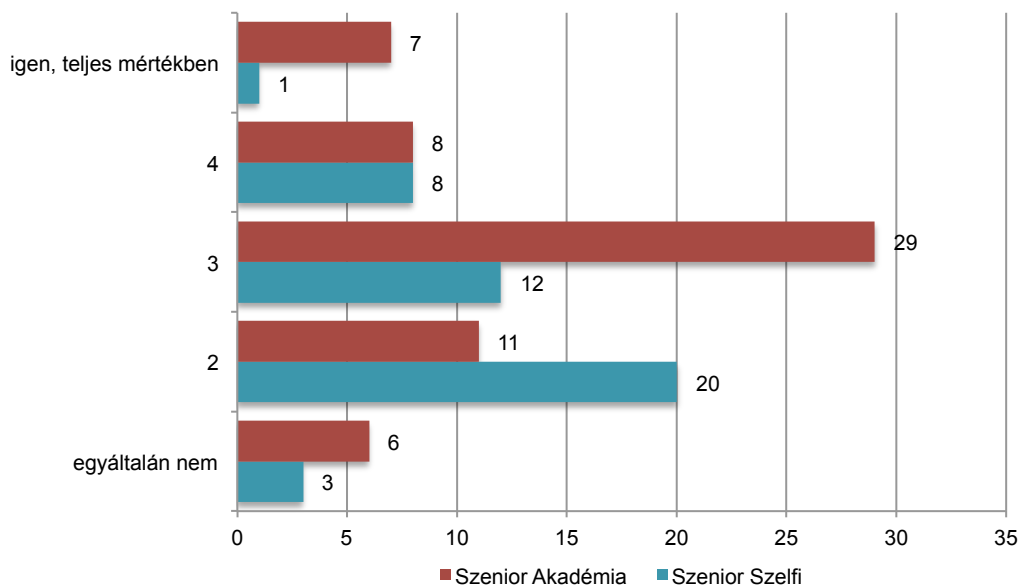
A „Szenior Akadémia” 62 válaszadójából 10 fő fűzött megjegyzést e kérdéshez. A megjegyzéseket szó szerint idézzük.

- Kevés idősek számára a napközi otthon. A fiatal családtagoknak hatalmas segítség lenne, hogy amíg dolgoznak, idős hozzátartozójuk kellemes, biztonságos környezetben lehessen. Az idős ember nem lenne elszakítva a családjától, otthon együtt tölthetnék az estét.
- Nem foglalkozik vele (*t.i. az állam*)
- Az idősek - de a többiek sem - olyan fontosak a magyar államnak, hogy nagyon törné magát értük, kivéve, ha választások vannak.
- Az állami szféra működése e tekintetben minden szinten hiányos, megalázóan alacsony színvonalú a teljes időskori spektrum tekintetében, kezdve a még egészséges, szellemileg is friss idősek "ellátásától" a magatehetetlen, kiszolgáltatottakig.

- Rendkívül szegényes a kormányzat részéről az 2,5 millió nyugdíjas és nyugdíjszerű ellátásban részesülő emberrel történő „foglalkozása”. Van egy látszat „Tanács” (1712/2014. (XII. 5.) Korm. határozat az Idősek Tanácsáról
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A14H1712.KOR&txtreferer=00000003.TXT>) látszat intézkedésekkel (<https://kormany.hu/hirek/ulesezett-az-idosek-tanacsa>). A magyar kormány az Európai Bizottságnál 2023-ban a „Helyreállítási és ellenállóképeségi terv” című dokumentumban vállalta: felülvizsgálja a jelenlegi nyugdíjrendszert. Ezzel kapcsolatban eddig (2024 május) nem történt érdemleges anyag elkészítése. („helyzetjelentés” pl. Karácsony Mihály, Nyugdíjas Parlament elnöke-2024 január: https://nepszava.hu/3220550_tarvasas-a-nyugdijerdoben)
- Pécssett több csíráját érzékelem ezeknek a törekvéseknek. De ezekhez az államnak alig van köze! Igény lenne rá, az állami szervezeteket kötelezni (!) kellene arra, hogy társadalmi kontrollal, de pénzt/ erőforrásokat fordítsanak erre!
- Nincs működésükhöz épület.
- Sokkal több lehetőséget kellene biztosítani az egyre növekvő idős korosztálynak!
- Az idős emberek egyre jobban nem tényezők.
- Elmaradt a nyugdíjrendszer reformja, vissza kéne állítani a svájci indexálású nyugdíjszámítást

A társadalom idősödéséből adódó növekvő igények kielégítése esetében a **következő vizsgált „szint” a társadalmi szint** volt. (E kérdés esetében is ötfokozatú skálát alkalmaztunk. A skála peremértékei a korábbiakban írtak szerint értelmezendők.)

A magyar társadalom mindent összevetve elősegíti ezeknek az egyre növekvő igényeknek a kielégítését? (Osztályozz, mint az iskolában szokás!)
 (A válaszadók száma főben)

Az ábra jól tükrözi, hogy a magyar társadalom támogató tevékenységének a megítélésében a két válaszadói csoport között e kérdés esetében is markáns különbség mutatkozik.

A „**Szenior Szelfi**” csoportban a módusz, azaz a leggyakrabban választott érték a 2-es érték volt (20 fő, a csoport közel fele). Ennél kedvezőtlenebbül – azaz elégtelenre – értékelte a magyar társadalom támogató szerepét 3 fő, míg közepesre vagy annál jobbra 21 fő.

A „**Szenior Akadémia**” válaszadóinak értékelése ehhez képest lényegesen eltérő struktúrát mutat. E válaszadói csoporton belül a módusz a 3-as volt. E csoportban 29 fő, vagyis az érdemben választ adók közel fele jelölte ezt az értéket. A módusz felett 15 válaszadó értékelt: 8 fő négyesre, 7 fő pedig ötösre értékelte a magyar társadalomnak a növekvő igények kielégítését támogató tevékenységét. Közepesenél kedvezőtlenebbre értékelte a társadalom támogató tevékenységét összesen 17 fő: 11 fő 2-es, 6 fő elégtelen értékelést adott.

Az alábbi táblázatban megjelenítettük a válaszadói csoportok móduszhoz viszonyított belső arányait, illetve az értékelés súlyozott átlagát.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	44 fő	61 fő
módusz alatt	6 fő	15 fő
módusz	20 fő	29 fő
módusz felett	21 fő	17 fő
Súlyozott átlag	2,64	2,98

Eszerint a „Szenior Szelfi” válaszadói a magyar társadalom támogató hozzáállását 2,64-re, a „Szenior Akadémia” válaszadói pedig 2,98-ra értékelték.

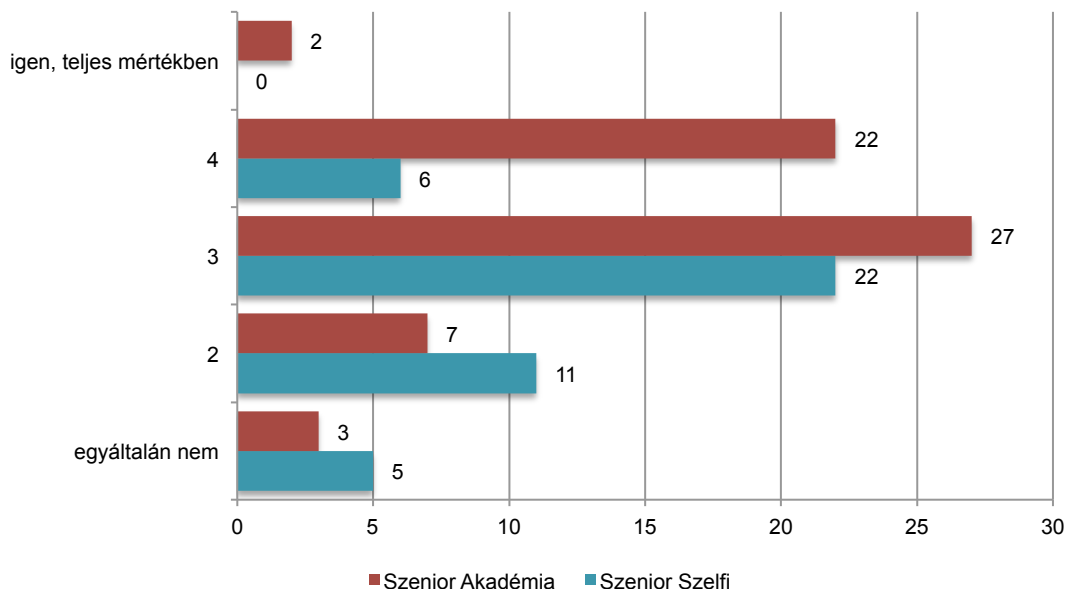
A „Szenior Akadémia” válaszadói ehhez a kérdéshez is fűztek szöveges megjegyzéseket, a „Szenior Szelfi” válaszadói számára ez itt sem volt lehetséges.

A „Szenior Akadémia” 5 válaszadója a kérdéshez a következő megjegyzéseket tette.

- Nem érdeke (*t.i. a társadalomnak*)
- Szerintem a társadalmat nagyfokú atomizáltság, a szolidaritás hiánya jellemzi. Szóval olyan nagy segítőkészséget én nem tapasztaltam.
- Nagyon látszat mozgalmi megmozdulások vannak (pl. idősek buszoztatása a „Népfőiskolák” Központi helyeire). Igények, szükségletek a 65+ korú emberek esetében: nyugodt, értelmes kommunikáció (ehelyett központilag gyűlöletkeltés van), hasonló minőségű közösségi körülmények biztosítása vidéken és városokban (sajnos a szembeállítás „működik”), stb.
- A fiatalabbaknak elege van abból, hogy a "nyuggerek" bajaira figyeljenek! Sok szempontból ők még nagyobb gondokkal küzdenek!
- Aktívvá kell tenni ezt a korosztályt.

A „társadalom idősödéséből adódó növekvő igények kielégítése” esetében a „**harmadik**”, a **válaszadókhöz már közelebb eső „szint”** a Pécs Város Önkormányzata.

Mindent összevetve, Pécs Város Önkormányzata, illetve az önkormányzati szervezetek elősegítik ezeknek az egyre növekvő igényeknek a kielégítését? (Oszályozz, mint az iskolában szokás!) (a válaszadók főben)

A leggyakrabban választott értékelő szám mindkét válaszadói csoport esetében a 3-as (közepes) volt, a módusz alatti, illetve feletti értékek azonban már eltérő szerkezetűek.

A „**Szenior Szelfi**” csoportban a módusz, azaz a leggyakrabban választott érték a 3-as érték volt (22 fő, ez ennek a válaszadói csoportnak a fele). Kedvezőtlenebbül – azaz elégtelenre, vagy 2-esre – értékelte a pécsi Önkormányzat támogató szerepét 16 fő, míg közepesnél jobbra, azaz 4-esre 6 fő. (Az 5-ös értéket egyetlen válaszadó sem jelölte.)

A „**Szenior Akadémia**” válaszadójának értékelése esetében is a 3-as volt a leggyakrabban választott érték (27 fő). Módusz feletti értékeket 24 válaszadó jelölt: 22 fő négyesre, 2 fő pedig ötösre értékelte a pécsi Önkormányzat kérdésben említett, növekvő igények kielégítését támogató tevékenységét. Közepesnél kedvezőtlenebbre értékelte a társadalom támogató tevékenységét összesen 10 fő: 7 fő 2-es, 3 fő elégtelen értékelést adott.

Az alábbi táblázatban megjelenítettük a válaszadói csoportok móduszhoz viszonyított belső arányait, illetve az értékelések súlyozott átlagait.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	44 fő	61 fő
módusz alatt	16 fő	10 fő
módusz	20 fő	27 fő
módusz felett	6 fő	24 fő
Súlyozott átlag	2,66	3,21

A súlyozott átlagokat tekintve azonnal látható a válaszadók két csoportjának értékelésében mutatkozó különbség: a „Szenior Szelfi” tagjai által adott értékelés súlyozott átlaga a közepes szint alatt marad, míg a „Szenior Akadémia” esetében ez az átlag kismértékben a közepes fölé emelkedett.

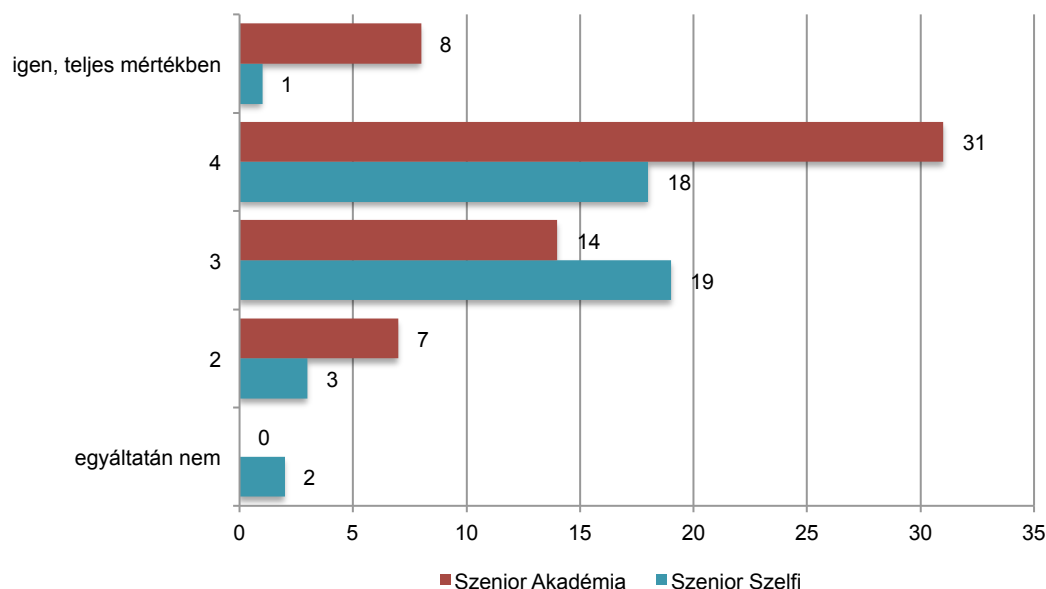
A „Szenior Akadémia” válaszadójának ehhez a kérdéshez fűzött szöveges megjegyzései a következők voltak. (A „Szenior Szelfi” válaszadói számára ez itt sem volt lehetséges.)

A „Szenior Akadémia” válaszadói közül **8 fő** fogalmazott meg szöveges megjegyzést:

- Az évek óta üresen álló tudószanatórium idősotthon is lehetne. Uránvárosban megszűnt az idősek napközi otthona.
- Ismeretem csak a baráti körből való.
- Pénz kérdése
- Az önkormányzatoknak se szakmai kapacitása, se erőforrásai nincsenek ilyen problémák menedzseléséhez, szerintem. Ld. még amit az előző kérdésekhez írtam. Miért volna más egy önkormányzat, mint az állam, vagy a társadalom?
- Az önkormányzatoknak változó módon, sok esetben a vezetés szemléletétől személy függően vannak törekvéseik az igények kielégítésére, de forrásaik ezt erősen behatárolják.
- Erősen „biztatni” kell az önkormányzatban ilyen irányú tennivalókkal „foglalkozó” személyeket. Szándék tapasztalható az „egyre növekvő igények” kielégítésére.
- Itt leginkább az a gond, hogy a kommunikációs csatornák nem mindenütt épültek ki, az internet alapú kommunikációs megoldások az idősek jelentős csoportjainál nem relevánsak!
- Kérésemet elutasították.
- Csak a választáskor aktívkodnak, különben nem fontos az idősek helyzete.

A „társadalom idősödéséből adódó növekvő igények kielégítése” esetében a **válaszadókhoz elvileg legközelebb lévő „szint”** a pécsi civil szervezetek szintje.

Mindent összevetve, a pécsi civil szervezetek elősegítik ezeknek az igényeknek a kielégítését? Osztályozz, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

A leggyakrabban választott értékelő szám a két válaszadói csoport esetében e kérdésben is eltérő. A „**Szenior Szelfi**” csoportban a módusz, azaz a leggyakrabban választott érték a 3-as érték volt, 19 fő értékelte a pécsi civil szervezetek szerepét közepesre. Kedvezőtlenebbül – azaz elégtelenre, vagy 2-esre – értékelte a pécsi civilek támogató szerepét 5 fő, míg közepesnél jobbra, azaz 4-esre, vagy 5-ösre 19 fő.

A „**Szenior Akadémia**” válaszadóinak értékelése esetében 4-es volt a leggyakrabban választott érték (31 fő). Módusz feletti értékeket – az 5-öst - 8 válaszadó jelölt. Módusz alatti értékeket ebben a válaszadói csoportban összesen 22 fő jelölt meg: közepesre értékelte a pécsi civilek támogató tevékenységét 14 fő, míg 2-esre 7 fő.

A korábbiaknak megfelelően táblázatban megjelenítettük a válaszadói csoportok móduszhoz viszonyított belső arányait, illetve az értékelések súlyozott átlagait.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	43 fő	60 fő
módusz alatt	5 fő	21 fő
módusz	19 fő	31 fő
módusz felett	19 fő	8 fő
Súlyozott átlag	3,30	3,67

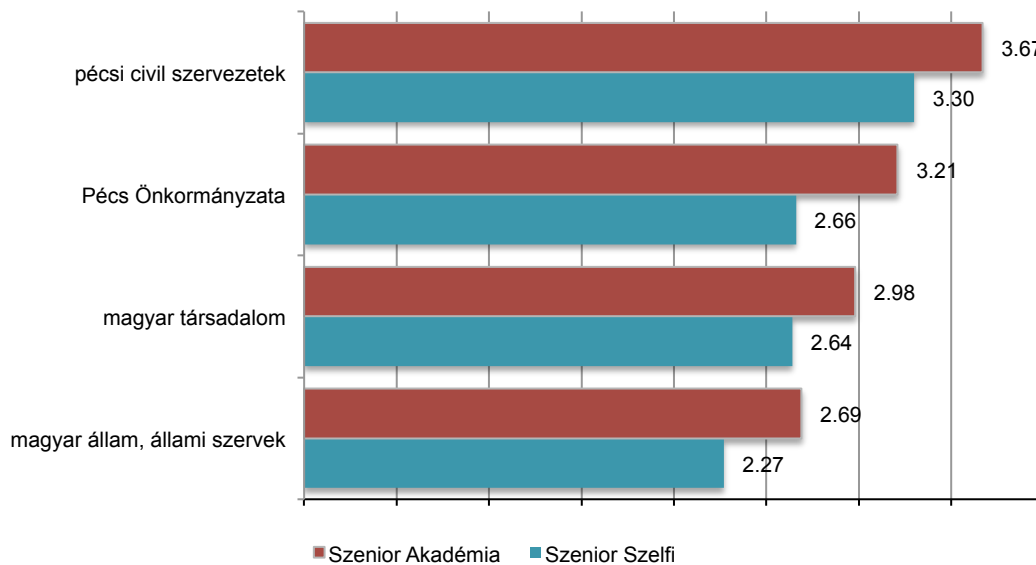
A pécsi civil szervezetek által végzett, a szenior-korúak növekvő igényeinek kielégítését szolgáló tevékenységeit mind a két válaszadói csoport közepesnél kedvezőbbre értékelte.

Mint a korábbi kérdések esetében, így e kérdésnél is a „Szenior Akadémia” válaszadói szöveges megjegyzést tehettek. Összesen **10 válaszadó** élt ezzel a lehetőséggel. A megjegyzések a következők voltak:

- A Szenior Akadémia nagyon hasznos kezdeményezés.
- Lásd K6. (Ezt írta: Ismeretem csak a baráti körből való.)
- Nincs pénz rá

- A civilek talán, mert a személyes érintettség esetükben valószínűbb, inkább segítőkészek. De itt sincs szakértelem, pénz...
- A civil szervezetek azok, akik érdemben tesznek ebben a témában. Működésük sokoldalú és - szemben az állami szférával - nagyon hasznos.
- Nagyon magára vannak hagyva a pécsi civil szervezetek (hatalmas számú civil szervezet van Pécsen) abban a tevékenységben, hogy széles körben elősegíthessék a NEM PONTOSAN körvonalazott IGÉNYEKET.
- Szerintem Pécs városa jó úton jár, sok lelkes emberrel. De még tovább kell építkezni.
- Sajnos alacsony színvonalon.
- Nem ismerem a szervezetek működését.
- Nem tudom milyen civil szervezetek dolgoznak ezen a téren!

A most vizsgált kérdéscsoport eredményeinek összegzéseként egy ábrán jelenítjük meg a „négy szereplő” támogató tevékenységének értékelését. (Az ábra a súlyozott átlagokra támaszkodik.)

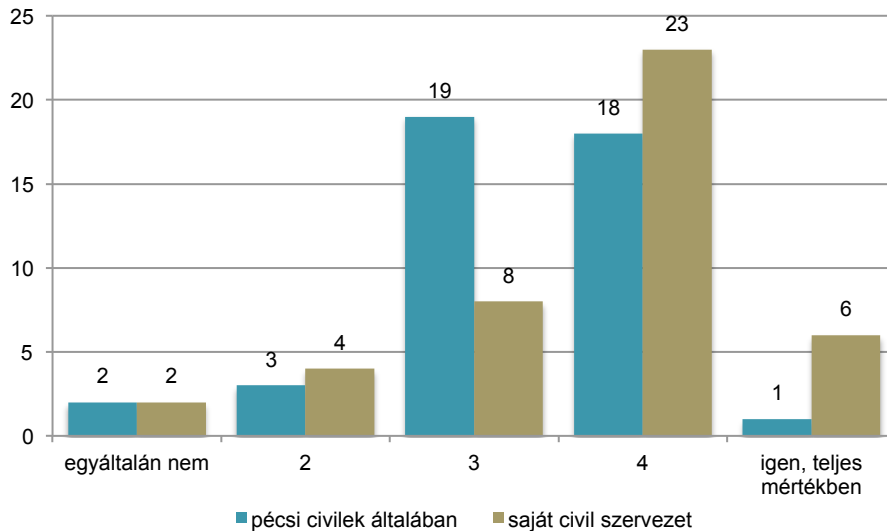
Az ábra alapján felismerhető tendenciák a következők:

- minél „közelebb esik” a kérdezett potenciális támogató (állam, társadalom, önkormányzat, civil szervezetek) a válaszadókhöz, tendenciáját tekintve annál kedvezőbb támogató tevékenységük megítélése mind a két csoportban. (A tendenciát áttöri a civil szervezeteken keresztül elért válaszadók értékelése. E válaszadói csoport esetében a „magyar társadalom” és a helyi önkormányzat szerepének értékelése gyakorlatilag azonos(an kedvezőtlen).
- a „Szenior Akadémia” tagjai közül kikerülő válaszadók szisztematikusan kedvezőbben értékelik a vizsgált probléma szempontjából releváns szereplők tevékenységét, mint a civil szervezetek tagságából, aktivistái közül kikerülő válaszadók.
- míg a „Szenior Akadémia” tagjai közül kikerülő válaszadók értékelése már a magyar társadalom esetében is gyakorlatilag eléri a közepes szintet, a város önkormányzata, illetve a civil szervezetek tevékenységének értékelése esetében meg is haladja azt, addig a civil szervezetek tagjai, aktivistái ennél jóval „szigorúbban” értékelnek. Ez utóbbi csoport tagjai csupán a civil szervezetek támogató tevékenységét értékelték közepesnél kissé magasabbra.
- mindent összevetve a négy szereplő tevékenységének értékelése távolról sem nevezhető kedvezőnek egyik válaszadói csoportban sem.

A civil erőfeszítések önértékelése

Az előzőekben áttekintett utolsó kérdést – t.i. hogy „mindent összevetve, a pécsi civil szervezetek elősegítik ezeknek az igényeknek a kielégítését” – némileg átfogalmaztuk úgy, hogy az a „Szenior Szelfi” válaszadóinak saját szervezetére vonatkozzon. (Ezt a kérdést a „Szenior Akadémia” válaszadóinak értelemszerűen nem tettük fel.)

Mindent összevetve, az a civil szervezet/ szerveződés, amelyben tevékenykedsz, elősegíti ezeknek az egyre növekvő igényeknek a kielégítését? Osztályozz, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

A fenti ábra jól tükrözi, hogy a „Szenior Szelfi” válaszadói – akik tagjai, vagy aktivistái civil szervezetnek, és ez volt a mintába kerülésük oka – saját civil szervezetük tevékenységét kedvezőbben ítélik, mint általában a pécsi civil szervezetek tevékenységét.

Mint korábban írtuk: A „Szenior Szelfi” csoportban a módusz, azaz a leggyakrabban választott érték a 3-as érték volt, 19 fő értékelte a pécsi civil szervezetek szerepét közepesre. Kedvezőtlenebbül – azaz elégtelenre, vagy 2-esre – értékelte ezt a támogató szerepet 5 fő, míg közepesnél jobbra, azaz 4-esre, vagy 5-ösre 19 fő.

A saját civil szervezet támogató tevékenységének értékelése során a módusz, azaz a leggyakrabban választott érték a 4-es (jó) volt, ezt az értéket 23 fő jelölte. A módusz feletti egy értéket (az 5-öst) 6 fő tartotta helytállóknak, míg módusz alatt 14 fő értékelte saját szervezete tevékenységét: 3-asra 8 fő, 2-esre 4 fő, elégtelenre pedig 2 fő.

A „Szenior Szelfi” válaszadói által adott értékeléseknek ezt az eloszlását tükrözik a súlyozott átlagok számai is. (Ld. a táblázatban.)

	A pécsi civil szervezetek általában	Saját civil szervezet
n =	43 fő	43 fő
módusz alatt	5 fő	14 fő
módusz	19 fő	23 fő
módusz felett	19 fő	6 fő
Súlyozott átlag	3,30	3,63

A pécsi civil szervezeteknek a pécsi társadalom előregedéséből következő, egyre növekvő igények kielégítésére szolgáló erőfeszítéseit a válaszadók 3,30-ra, míg a saját szervezetük hasonló célú erőfeszítéseit 3,63-ra értékelték az ötfokozatú skálán.

Az előző kérdéshez a „Szenior Szelfi” válaszadói megjegyzést tehettek. Ilyen megjegyzést **21 fő** írt, melyek a következők:

- Úgy látom, hogy az ösztönző kínálat, az aktivitáslehetőségek, a közösségi és rekreációs terek aránylag kellő arányban megvannak, elérhetőek anyagi erőktől függetlenül is a 60+-os generációk fiatalabbjainál, de az időskorúak egyre öregedő és betegedő rétegeinél sokaknál nem alakult ki az autonóm cselekvésre nyitottság, a részvételi formákat kereső orientáció, s a szélesebb közösségi beágyazottság.
- Fogalmam sincs mert egyáltalán nem foglalkoztam ezzel a témával.
- Ingyenes szolgáltatást nyújtunk esetenként számunkra. Bár nem a legfontosabb célcsoportunk.
- Az Alapítvány céljai között nem szerepelnek.
- Sokkal többet kellene tenni, mind állami, önkormányzati és civil szinten is. A szervezeteknek sokszor nincs meg a megfelelő háttér, hogy segítsenek.
- A civil szervezetek nagyon jól, színesen és hatékonyan igyekeznek ellátni ezeket a feladatokat, de az állami szervezeti keretek hiánya és a finanszírozás jelentősen korlátozza eredményességüket, küzdelmessé teszi a mindennapi munkájukat.
- Civil szervezetként a legfőbb feladatunk a textil újrahasznosítás és a tudás átadása – bár a nyugdíjasok és időskorúak is a célcsoportunkba tartoznak, ők nálunk munkát vállalni nem tudnak.
- Kicsi az aktivitás.
- Felmérést végeztünk, ami alapján a társas interakció megvalósításáért tettük sokat az idősekért, a nyugdíjas korosztályért.
- Frissen alakulnak ilyen szervezetek, de a szervezeteken kívül nem ismertek a lakosság körében.
- Az egyesület programjaival elősegíti, viszont megfelelő anyagi források hiányában a kínált programokat nem tudjuk bővíteni olyan programokra, amikre még érdeklődés mutatkozna.
- Akadálymentesítésben segítünk.
- Minden csoport önkéntes alapon szerveződik, nonprofit és a csoportot alkotó tagok egymást segítik. Nincs se állami, se egyéb beleszólás a csoportok életébe. Tekinthejtük egyfajta baráti társaságoknak a PDSZ kivételével. A nyugdíjas PDSZ tagok viszont azért tevékenykednek, hogy segítsék a pályán lévő fiatalokat, hogy ők is előbb-utóbb olyan örömeiket leljék a fiatalok nevelésében, mint ami nekünk adatott a genszterváltás előtt.
- Teljes képpel nem rendelkezem, de szeretem az önkéntes munkát, és társaimat ebben a tevékenységben.
- Nincs teljes rálátásom.
- Segíteni/adni annak lehet, akiről tudunk.
- Mind a két szervezet anyagiakhoz mérten maximálisan helyt áll.
- Mivel ezek a szervezetek nem konkrétan időseknek szóló szervezetek, inkluzívan ezért is tesznek, nem kell, hogy többet tegyenek... illetve a szervezetek közt, amikben aktív vagyok, van olyan, ahol a fiatalítás a probléma.
- Maga az együttlét, a közös programok és érdeklődés kielégítő.
- Pécs város vezetői csak saját magukkal vannak elfoglalva. Rosszul sáfárkodnak a rájuk ruházott felelősséggel. /Én nem rájuk szavaztam./
- Most indul nálunk a Szépkorúak és Utazók Klubja. Kell idő, mire igazán összeáll a csapat, de megkezdjük a munkát.

Ugyancsak a „Szenior Szelfi” válaszadóira vonatkozott a következő kérdés. E kérdés megfogalmazásának oka az volt, hogy képet kapjuk: a válaszadók által megjelentett szervezetek tudatosan tervezik-e humán erőforrásaik fejlesztését.

Tudomásod szerint az a civil szervezet, vagy civil társaság, amelynek tagja, aktivistája vagy, rendelkezik humán kapacitásaitok fejlesztésére vonatkozó tervvel?

- tudomásom szerint igen	19 fő
- tudomásom szerint nem	17 fő
- nem tudom megmondani	9 fő
- nem válaszolt a kérdésre	3 fő

A kérdéshez **14 fő** fűzött megjegyzést. Ezek a következők:

- Folyamatosak a szervezetünk belső fejlesztési törekvései, erre a megnyert pályázatok adta kapacitásfejlesztési lehetőségek és (kényszerek) is stimulációt adnak, a tudatos tervezés szintjét emelik.
- Az Alapítvány működéséhez ilyenre nincs szükség.
- Van terv, de nem alkalmazzuk.

- Reális ismeretei vannak, és alulról jövő kezdeményezéseket támogat, ismerteti meg a kijelölt, és motivált populációval.
- Éves programja van.
- Számomra ez a kérdés értelmezhetetlen. Havonta készítünk túratervet, de gondolom, a kérdés nem erről szólt.
- Sokféle tevékenységnek ad otthont, bárki választhat belőlük (ha akar !!).
- Ld.K6. (T.i. nincs teljes rálátásom)
- Civil szervezetek – hacsak nem kötelező állami, vagy önkormányzati ellátást végeznek – általában nem rendelkeznek HR fejlesztési tervvel, mivel foglalkoztatottjuk is alig van. Tisztelet a kivételnek! ☺
- Forráshiány! Önkéntesekre van csak kapacitás.
- Az MKNE igen, a többinél nem tudom.
- Nem szükséges.
- Rengeteg tervünk van.
- Éppen olyan pályázatban vagyunk, melynek segítségével társadalmi bázisunkat kívánjuk fejleszteni, ezzel párhuzamosan a humán kapacitások fejlesztésén is dolgozunk.

Az előző kérdés célirányosabb megfogalmazása volt, amikor már kifejezetten a szenior-korúak tudatos bevonására irányuló törekvésekről kérdeztük a „Szenior Szelfi” válaszadóit.

Tapasztalataid szerint az a civil szervezet, vagy civil társaság, amelynek tagja, aktivistája vagy, tudatosan törekszik arra, hogy szenior-korúakat is bevonjon a munkájába⁴?

- tapasztalataim szerint igen	28 fő
- tapasztalataim szerint nem	11 fő
- nem tudom megmondani	5 fő

A kérdést **12 válaszadó** egészítette ki megjegyzéssel:

- A tudatosság talán erős kifejezés, elsősorban érett, tapasztalt, tudástörek, közélet iránt érdeklődő civil aktorokat sikerül elérnünk, közöttük a szenior korosztály nagy arányban előfordul.
- Más az Alapítvány célja.
- Nagyon sok olyan programot szervezünk, amit az idősebb korosztálynak szánunk, vagy olyan, ahol minden korosztály jelen van.
- Nem törekszünk rá, de elfogadunk jelentkezőket.
- Önkéntes munkaként.
- A csoportok nyitottak. Nem dolgozunk azon, hogy minél több tagunk legyen, de ha valaki csatlakozni akar, csatlakozhat.
- Sok kortársam aktív még, és szívesen tevékenykedünk bármelyik korosztállyal.
- 2008 óta önkénteskedem, sok kortársammal együtt.
- Foglalkoztatunk nyugdíjas, ill. nyugdíj közelében lévő kollégákat is, valamint megbízottként is bevonunk nyugdíjas korú személyeket.
- Engem is bevettek 64 évesen :)... az egyik szervezetben pedig pont a fiatalok/az újak hiánya a gond, és rengeteg általam ismert, jó célokért dolgozó szervezet el van öregedve. Nem tudatosan :)
- Együtt öregszünk.
- Kifejezetten.

⁴ A humán kapacitások fejlesztésére vonatkozó tervezéssel, illetve a szenior korú tagság, aktivista-hálózat meglétével kapcsolatos adatokat apropóul használva röviden érdemes emlékeztetni a „Civil Szelfi” néhány idevágó megállapítására:

- a pécsi civil szervezetek 83%-a humán erőforrás-hiánnyal küzd,
- a pécsi civil szervezetek 54%-ának nincs kommunikációs terve, ami a humán kapacitásfejlesztés eszköze is,
- e szervezetek egy része esetében tevékenységeik irányítása, a szervezet működésének tervezése, illetve a változó körülményekhez való alkalmazkodás által megkövetelt innovativitás a szükségesnél alacsonyabb színvonalú.

A „Szenior Szelfi” válaszadóinak közel fele (21 fő) szerint saját szervezetében sok szenior tag, illetve aktivista tevékenykedik. Mindössze 6 fő válaszolta (a kérdésre érdemben választ adó 44 főből), hogy „jelenleg” nincs szenior tagjuk, aktivistájuk.

Van/vannak annak a szervezetnek, amelyben tagként vagy aktivistaként dolgozol, szenior korú tagjai, aktivistái?

- igen, néhány ilyen tagunk, aktivistánk van	17 fő
- igen, sok ilyen tagunk, aktivistánk van	21 fő
- jelenleg nincs szenior korú tagunk, aktivistánk	6 fő

A kérdéshez megjegyzést **11 válaszadó** fűzött, ezek a következők:

- Aktív középkorú és szenior tagokból állunk, az önkéntesek döntő része is e korosztályból jön. Ami hiány: a fiatalokból merítés.
- Az Alapítvány esetében ezek a kérdések nehezen értelmezhetőek.
- A szervezetek többségét már szeniorok vagy közel a szenior korhoz emberek vezetik, vagy a tagok is az idősebb korosztályhoz tartoznak.
- Az idősebb korosztályt könnyebb bevonni a programokba, de önkéntes munkákba is.
- Id. K 10. (Ott ezt válaszolta: Sok kortársam aktív még és szívesen tevékenykedünk bármelyik korosztállyal.)
- Id.K10. (Ott ezt válaszolta: 2008 óta önkénteskedem, sok kortársammal együtt.)
- Nincs.
- A hely szelleme... :)
- Leginkább mozgathatók.
- Jó, ha bevonunk minél több szenior korú, főként magányos embert, hogy hasznosnak érezhesse magát.
- Nincs.

A „Szenior Szelfi” válaszadói körében megkíséreltünk tájékozódni a szenior-korúak bevonásának feltételezett hozadékairól, illetve akadályairól is. A kérdések nyitott kérdések voltak. A kapott válaszok az alábbiakban olvashatóak.

Kérjük, most gondolj saját szervezetedre, amelyben tagként, aktivistaként tevékenykedsz. Mi a véleményed...

Melyek lehetnek azok az okok/indokok, amelyek miatt szervezetedben hasznos volna a szenior-korúak tevékenységére is támaszkodni?

A kérdésre **40 fő** válaszolt:

- Egyetértek azzal az új szemlélettel, hogy a szeniorokban sok erőforrás rejtekezik, tudás, tapasztalás, hangjuknak, akaruknak, vágyaiknak sokkal nagyobb teret kellene teremteni - Pécssett - is. A városnak nagyobb közösségi felelősséget kellene mutatni a sérülékeny csoportok jobb életéért, ill. preventív lépéseket, feltételeket megteremteni, tervező kollaboratív munkát összehozni a "tudatos öregedés" előmozdítására, e képességrendszer kiművelésére.
- Nem tudom
- Rendelkezésre álló szabad kapacitás, meglévő társadalmi kapcsolatok.
- Ilyenek nincsenek.
- Együtt tevékenykedni, és egymást segíteni közösségi élményhez vezet, és segíteni tudnak egymásnak is a tapasztalatokkal.
- Tapasztalat, megélt ismeretek.
- "Korlátlan" idővel, tapasztalattal, lelkesedéssel rendelkeznek, és empatikusak kortársaik iránt.
- Idős kor=tudás=lehetőség a tanulásra.
- Az időseknek több szabadidejük, élettapasztalatuk van. Általában örömmel segítenek, lelkesek és megbízhatóak.
- Tudás és tapasztalat átadása.
- Tudás, tapasztalat, szinergia.
- Meglévő tapasztalatok alkalmazása.
- Valamennyi programunk kezdetektől (2000-től) már arra támaszkodunk.
- A saját szervezetemben a lehetőségekhez képest biztosított a szenior korúak tevékenysége.
- Tapasztalat, tudás átadás.
- Mert szívesen vállalnak önkéntes munkát, érdeklődök, ha megígérik, részt is vesznek a programokon, vagy az önkéntes munkában.
- Élettapasztalatuk, és más módon, struktúrákba stb. gondolkodásuk miatt.

- Magvas gondolatok.
- Értékes tapasztalatok, szakmai tudás, van már idejük segíteni, mentorálhatnak fiatalabbakat.
- Alapból a csoportjaimat szenior korúak alkotják.
- Én jól érzem itt magam, akikkel itt találkoztam, fontosak lettek az életemben.
- Sok tapasztalattal rendelkeznek, több idejük van, lelkesek.
- Nálunk épphogy inkább fiatalítani kéne :) de a szenior korúaknak több ideje jut társadalmi munkában civil szervezetnél dolgozni, emellett több tapasztalatuk és kapcsolati tőkéjük is van.
- Nincs új indok.
- Megbízhatóak, lelkesek, örülnek a bevonásnak, kedvesek, kommunikatívok, sok tapasztalatuk van, rugalmasak... hosszú a sor.
- Van szabadidejük, és élettapasztalatuk.
- A helyi társadalom minél szélesebb rétegét kívánjuk bevonni projektjeinkbe, így a szépkorúakat is. Illetve a mindennapokban is támaszkodhatunk tudásukra, tapasztalataikra, bölcsességükre.
- Tapasztalat átadása.
- Tapasztalatok, megosztása, tudásátadás, az egyesület történetének átörökítése.
- Jobban ráérnek.
- Történelmi visszatekintést tudnak nyújtani, tapasztalataikkal segíthetik, hogy ne kövessük el ugyanazokat a hibákat, amelyek esetleg korábban már a társadalmat (vagy egy részét) zsákutcába irányították.
- Tapasztalatcsere, eltérő szempontok szélesebb körű bevonása.
- Most is tevékenykednek.
- Nem aktuális.
- Tapasztalat, tudás, ismeretek.
- Érezzék, hogy tudnak segíteni, szükség van rájuk.
- Egészség megőrző és prevenció programjaink kortól függetlenül mindenki számára hasznos lehet.
- Sok ilyen korú tagunk van.
- Tudás-átadás, közösségépítés, diverzitás, kapcsolatok, gazdasági haszon.
- Meglévő tudásuk, tapasztalatuk, szabad kapacitásuk.

Kérjük, most gondolj saját szervezetedre, amelyben tagként, aktivistaként tevékenykedsz. Mi a véleményed...

Melyek lehetnek azok az okok/indokok, amelyek kizárják, vagy nagyon megnehezítik azt, hogy szervezetedben a szenior-korúak tevékenységére is támaszkodjatok?

A kérdésre **31 fő** válaszolt:

- Nincsenek ilyenek.
- Nem tudom.
- Kapacitáshiány.
- Az Alapítvány célja döntő módon a fiatalokra irányul.
- Nehéz bevonni őket. Fásulak. időnként nincs hol, vagy miből megvalósítani a tevékenységeket.
- Nincs ilyen ok.
- Az egyetlen módja nálunk egy nyugdíjas csatlakozásának, hogy önkéntes szerződést kötünk vele, ahogy bárkivel, aki nem munkavállaló és megváltozott munkaképességű.
- Fizikai állapot és állóképesség.
- Nincs rá igény.
- Nincs.
- Nincs ilyen.
- A szenior korúak életkori sajátosságait figyelembe veszik szervezetemben. Az nehezíti a szenior korúak aktivitását, ha a társadalom lekicsinylő, leértékelő véleményével találkozunk, az hajlamosítja őket a passzivitásra.
- A Facebook-használat, az e-mail használata, ezt az idős generációban nem mindenki nézi napi szinten, vagy használja. Nem tudunk parkolási lehetőséget biztosítani a szervezet helyszínén.
- Humán erőforrás a szervezésükhöz.
- Ifjúsági és gyerek programokat szervezünk, melyek nagyon pörgősek.
- IT tudás időnként.
- Lásd az előző választ. (T.i. Alapból a csoportjaimat szenior korúak alkotják.).
- Az idősek egy része magával van elfoglalva (beteg, lusta, stb), nem szeret közösségben tevékenykedni (ingyen főleg nem!!).
- Sokan elfoglaltak családjukban, sokan elzárkóznak, többen egyszerűen lusták másoknak segíteni (főleg ingyen!!!).
- Nincs kizáró ok.
- Fizikai terhelhetőség, nyelvtudás hiánya, kisebb koncentráció, érzékszervek (pl. hallás) gyengülése.

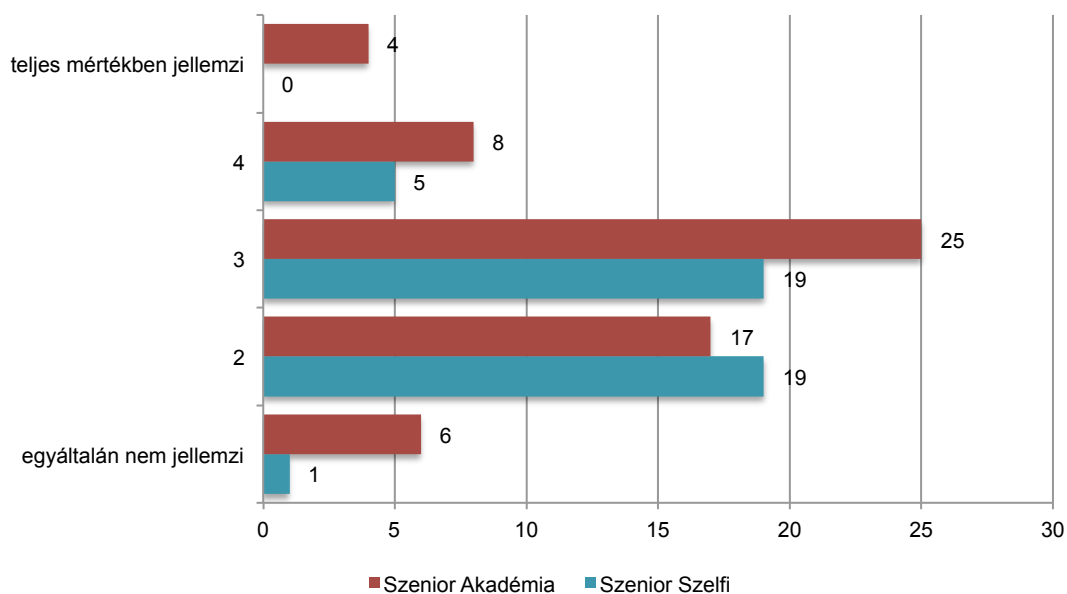
- Időhiány a fiatalok részéről, néha az érdeklődés hiánya is, kis hajlandóság az együttműködésre.
- Nem tudom.
- Egészségügyi problémáik, vagy lelki bezárkózás miatt nem kapcsolódnak be ilyen közösségekbe - de talán legfőképpen a kommunikáció hiánya, vagyis nem is tudják talán sokan az idősebb generációból, hogy részt vehetnének civil közösségek életében. Az is kérdés a fiatalabb generáció számára/részéről, hogy hogyan lehetne bevonni a szenior-korúakat.
- Korszerű tudás.
- Nincs kizáró ok.
- Egészségügyi helyzetük.
- Ha maga is segítségre szorul.
- Nincs ilyen.
- Programunk megvalósítása kapcsán kapacitás-hiány (idő, humán erőforrás, pénz). Nem zárja ki, de nehezíti.
- Mai kor technikai kihívásai.

A GENERÁCIÓK KÖZÖTTI SZOLIDARITÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

A kérdőív ezen fejezete bevezetéseként a válaszadók számára idézetünk a „zöld könyvből”:
"Az önkéntes tevékenységek előmozdíthatják a generációk közötti szolidaritást és együttműködést, értéket teremthetnek, továbbá mind a fiatalok, mind az idősök javát szolgálják a tudás, a tapasztalat és az önbecsülés tekintetében."

Az előző kérdésblokk kapcsán alkalmazott megközelítésben sorra vesszük a különböző szintekhez” kapcsolódó adatok alakulását. A tartalomra figyelemmel a magyar államra, és szerveire vonatkozóan nem tettünk fel kérdést.

Mindent összevetve a magyar társadalmat a generációk közötti szolidaritás és együttműködés... Osztályozz, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

A leggyakrabban választott értékelő szám a két válaszadói csoport esetében meglehetősen sajátosan alakult. A „**Szenior Szelfi**” csoportban a módusz, azaz a leggyakrabban választott érték a 2-es és a 3-as érték volt. Mind a két értéket 19-19 válaszadó jelölte a magyar társadalom generációk közötti szolidaritását értékelve. Kedvezőtlenebb – azaz elégtelen – értékelést 1 fő, míg „jó” (4-es) értékelést 5 fő adott. A „teljes mértékben jellemzi” (5-ös) kategóriát ebben a csoportban senki nem jelölte.

A „**Szenior Akadémia**” válaszadóinak értékelése esetében 3-as volt a leggyakrabban választott érték (25 fő). Módusz feletti értékeket – az 5-öst, aminek a jelentése „teljes mértékben jellemző” - 4 válaszadó, 4-est 8 fő jelölt. Módusz alatti értékeket ebben a válaszadói csoportban összesen 23 fő jelölt meg: elégségesre (2-es) értékelte a magyar társadalomra jellemző szolidaritást 14 fő, míg elégtelenre 6 fő értékelte a társadalomra jellemző szolidaritást.

A már ismert módon táblázatban megjelenítettük a válaszadói csoportok móduszhoz viszonyított belső arányait, illetve az értékelések súlyozott átlagait.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	44 fő	60 fő
módusz alatt	14 fő	12 fő
módusz	19 fő (2 x 19)	25 fő
módusz felett	1 fő	20 fő
Súlyozott átlag	2,64	2,78

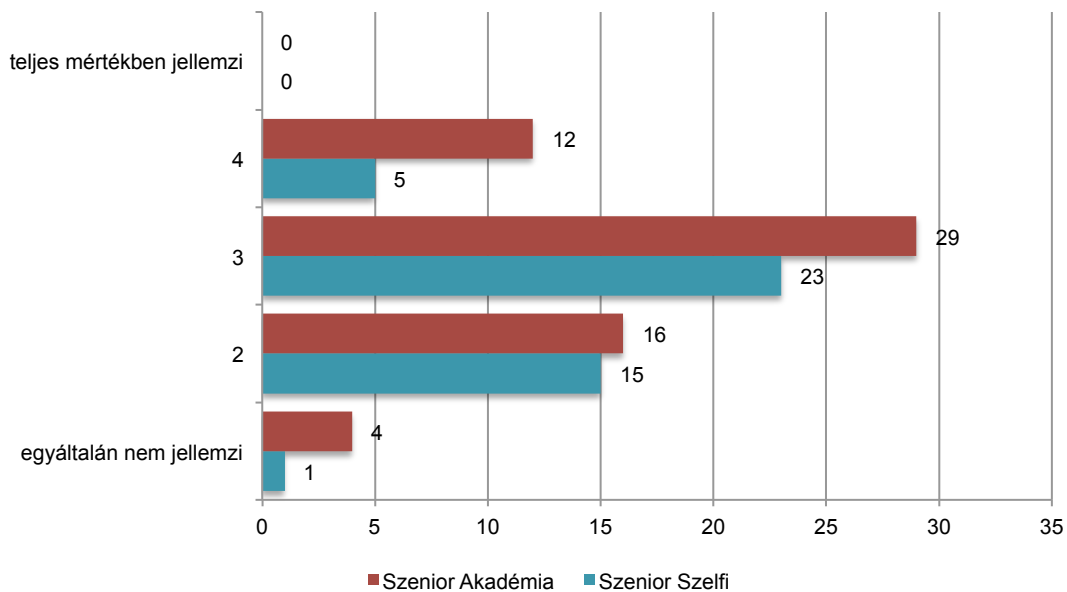
A súlyozott átlagokat tekintve a magyar társadalmat „a generációk közötti szolidaritást és együttműködést” illetően a közepesnél kedvezőtlenebbre értékelték mindkét csoport tagjai. E kérdés minősítése esetében is tapasztalható a korábban már jellemzett különbség a válaszadók két csoportja között.

Ehhez a kérdéshez mind a „Szenior Szelfi”, mind a „Szenior Akadémia” válaszadói írhattak megjegyzést. E megjegyzéseket az alábbiakban idézzük.

Szenior Akadémia – 4 fő válaszolt	Szenior Szelfi – 11 fő válaszolt
<ul style="list-style-type: none"> - Ha van rá saját pénz. - A magyar társadalmat a szolidaritás általában nem jellemzi, ehhez képest az idősebbek generációi, mint kifutó generációk... ugyan miért volnának olyan fontosak? - A generációs eltérések a gondolkodásmódot erősen befolyásolják, nem a fenti célok mentén! "Ne okoskodjon a vén hülye!" - Minden csak duma. 	<ul style="list-style-type: none"> - Inkább elkülönülést érzékelek, külön életkori világok szerveződését, az intergenerációs szolidaritás jó példáit kevésnek ítélem. - Nincsenek átjárható csatornák. - Van ilyen irányú elmozdulás, de nagyon kevés. - Az önkéntes tevékenységek, igen előmozdítanak a magyar társadalmat. - A társadalom megosztó, generációkat egymás ellen hangoló kommunikációja nem a szeretet és a megbecsülés, nem a barátkozás, a megismerés, hanem irigységet, gyűlölködést keltő. - A legtöbb program igyekszik bevonni a fiatalokat is, ami igen nehezen megy. - Nem mindenki "közösségi ember", őket nem lehet bevonni akaratuk ellenére. - Ld.K10. (T.i. „2008 óta önkénteskedem, sok kortársammal együtt”.) - A magyar társadalom általánosságban NEM épít az időskorúak tapasztalataira, tudására, a bennük rejlő potenciálra. :(- Tömegközlekedek, "nem érdekel a másik" a többség, de van jó példám fiatalok és idősek oldaláról is. - Sokan csak a fiatalságot tartják értéknek.

A következő kérdés a válaszadók közvetlen már tapasztalataira támaszkodhatott.

Mindent összevetve Pécs város társadalmát a generációk közötti szolidaritás és együttműködés... Osztályozz, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

A generációk közötti szolidaritás és együttműködés szempontjából Pécs város társadalmát mind a két válaszadói csoport leggyakrabban közepesre értékelte.

A „**Szenior Szelfi**” csoportban a módusz a 3-as, ezt az értéket 23 fő jelölte. A módusz alatti értékeket ebben a csoportban 16 fő választott: 2-est 15 fő, míg 1-est egy fő jelölt. A módusz felett 5 fő értékelte Pécs társadalmát a generációs szolidaritás, együttműködés szempontjából, ők ezt 4-esre értékelték. (5-ös értékelés nem volt.)

A „**Szenior Akadémia**” válaszadóinak értékelése esetében is 3-as volt a leggyakrabban választott érték (29 fő). Módusz feletti értékeket – a 4-est – 12 fő jelölte, 5-ös értékelés ebben a csoportban sem volt. Módusz alatti értékeket összesen 20 fő jelölt meg: elégségesre (2-es) értékelte a pécsi társadalmat 16 válaszadó, míg elégtelenre 4 fő.

Ismét megjelenítettük táblázatban a válaszadói csoportok móduszhoz viszonyított belső arányait, illetve az értékelések súlyozott átlagait.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	44 fő	61 fő
módusz alatt	16 fő	12 fő
módusz	23 fő	29 fő
módusz felett	5 fő	20 fő
Súlyozott átlag	2,73	3,23

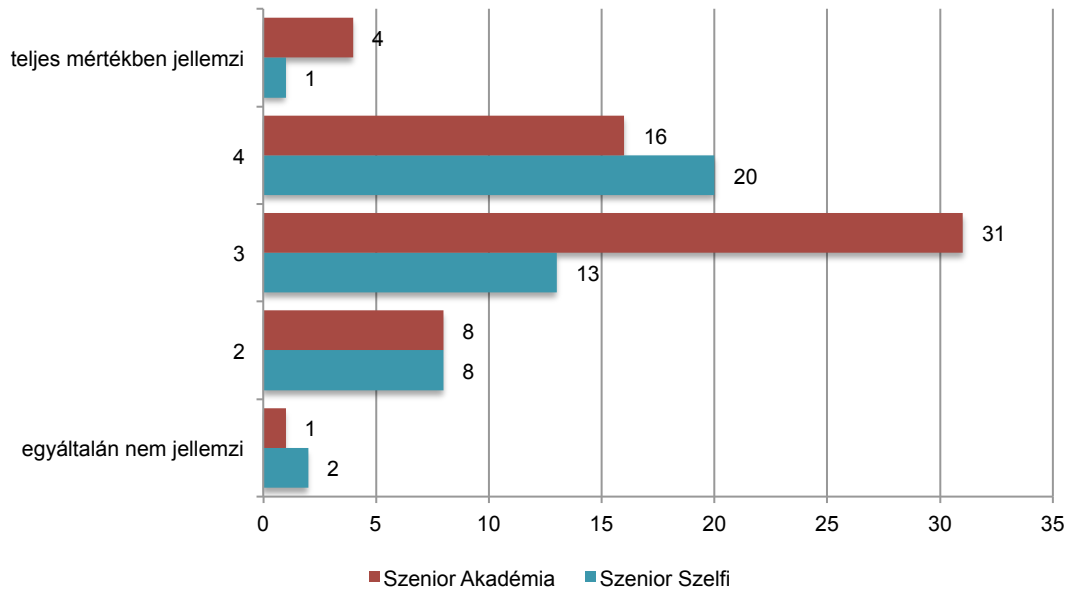
A súlyozott átlagok alapján megállapíthatjuk, hogy a „Szenior Akadémia” válaszadói közepesnél jobbra, míg „Szenior Szelfi” válaszadói közepesnél rosszabbnál értékelték Pécs társadalmát a generációk közötti szolidaritás, együttműködés szempontjából.

A mindkét csoport számára nyitvaálló lehetőséggel élve a válaszadók a kérdés kapcsán a következő megjegyzéseket fogalmazták meg.

Szenior Akadémia – 4 fő válaszolt	Szenior Szelfi – 8 fő válaszolt
<ul style="list-style-type: none"> - A politika gátolja. - Ld. mint az előző kérdésnél. (T.i.: A magyar társadalmat a szolidaritás általában nem jellemzi, ehhez képest az idősebbek generációi, mint kifutó generációk... ugyan miért volnának olyan fontosak?) - A globális probléma „begyűrűzött”: 4-5 generáció (boomer, X, Y, Z, alfa,) között alig van az elemi kommunikáción kívül (vasárnapi ebéd, interneten történő videochat-elés, panaszkodás egészségi állapotunk romlásáról,...) más kapcsolat. Ebben is teljesen új PROGRAMOK létrehozásával, egyszerű internetes „tájékoztatókkal” lehetne javítani, ami egyszerre szól az időshöz és a fiatalhoz egyaránt. Meg kell valósítani olyan programokat, amelyekre egyszerre lehet menni időseknek, fiatalnak (pl. filmklubok utána beszélgetéssel; napi élettevékenységek megbeszélése együtt: konyha, lakásunk műszaki felszerelése, kertépítések, közös közeli kirándulások, stb.) - Ezt úgy gondolom, a mai társadalmi / gazdasági helyzet formálja, ideges a társadalom, a többség szegény! Megértem, hogy többre nem "telik"! 	<ul style="list-style-type: none"> - Nem látom másnak Pécs társadalmát az általános magyar társadalomtól. - Perifériálisak a tevékenységeik során. - Pécs városvezetés Zag Gábor alpolgármester munkásságának köszönhetően sokat tesz az ügyért. - Nem támogatnak olyan programokat, melyben ezt igazán meg lehet szervezni. - ld.K14. (T.i.: Nem mindenki "közösségi ember", őket nem lehet bevonnai akaratuk ellenére.) - ld K10. (T.i. 2008 óta önkénteskedem, sok kortársammal együtt) - Talán elindult valami, de még messze van az ideális szolidáris városi közösség fogalmától a jelen helyzet. - Pécs városa pozitívan áll ehhez a témához.

A következő kérdésben generációk közötti szolidaritás, együttműködés szempontjából a pécsi civil szervezeteket kellett értékelni a két csoport válaszadóinak.

Mindent összevetve a pécsi civil szervezetek tevékenységét a generációk közötti szolidaritásra és együttműködésre való tudatos törekvés ... Osztályozz, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

Mindkét csoport esetében a 3-as (közepes) volt a kérdésre adott válaszok között a leggyakrabban választott érték. A módusz alatti, illetve feletti értékek arányainak alakulását tekintve már látható, hogy a vizsgált három „szint” közül a pécsi civilek megítélése a legkedvezőbb.

A generációk közötti szolidaritás és együttműködés szempontjából Pécs város civil szervezeteit mind a két válaszadói csoport leggyakrabban közepesre értékelte.

A „**Szenior Szelfi**” csoportban a móduszt adó 3-ast 20 fő jelölte. A módusz alatti értékeket ebben a csoportban 10 fő választott: 2-est 8 fő, míg 1-est két fő jelölt. A módusz feletti 21 fő értékelte Pécs civiljeit a generációs szolidaritás, együttműködés szempontjából: 4-esre 20 válaszadó, 5-ösre pedig egy válaszadó értékelte e szervezeteket.

A „**Szenior Akadémia**” válaszadóinak értékelése esetében is 3-as volt a leggyakrabban választott érték (31 fő). Módusz feletti értékeket, a 4-est 16 fő jelölte, az 5-ös értéket négy fő választotta. Módusz alatti értékeket összesen 9 fő jelölt meg: elégségesre (2-es) értékelte a pécsi szervezeteket 8 válaszadó, míg elégtelenre 1 fő.

A válaszadói csoportok móduszhoz viszonyított belső arányait, illetve az értékelések súlyozott átlagait az alábbi táblázat adatai jelenítik meg.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	44 fő	60 fő
módusz alatt	10 fő	9 fő
módusz	13 fő	31 fő
módusz felett	21 fő	20 fő
Súlyozott átlag	3,23	3,23

A két válaszadói csoport értékelése a pécsi civil szervezetek esetében azonos. A súlyozott átlagok mindkét esetben kismértékben magasabbak a közepes értéknél.

A kérdéshez fűzött válaszadói megjegyzések a következők voltak.

Szenior Akadémia – 4 fő válaszolt	Szenior Szelfi – 10 fő válaszolt
<ul style="list-style-type: none"> - Utálják egymást az emberek, öreg-fiatal, politika. - A civilek talán - de korábban írtam, ez inkább a személyes érintettséggel függhet össze. Hozzájuk vannak legközelebb az idősek: egy szülő, egy szomszéd, stb. - Csak arról tudok, hogy a Nyugdíjasok Szervezete kezdeményezésében milyen PRÓBÁLKOZÁSOKAT tettem, tettünk, amelyeken próbáltuk „a generációk együttműködésére meghívni”, amelyek valóban nagyon fontos kérdésekkel foglalkoztak, elsősorban a jövőt illetően a fiatalok szempontjából : Előadás-, beszélgetés sorozat 2024 (https://nyugegy.hu/CHANGERS-2-0-Eloadasok-2024.htm), EU-s pályázatuk (https://nyugegy.hu/CHANGERS-2-0-EU.htm). Ezreléknyi az érdeklődés. - Következik a jelen társadalmi-gazdasági körülményekből! Nem lehetünk idealisták!!! 	<ul style="list-style-type: none"> - A pécsi civil élet kínál olyan közösségi interakciós lehetőségeket, elsősorban eseményeket, amelyben különféle generációk tagjai együtt vesznek részt, de kimondottan együttműködést adott cél/érdek vonatkozásában, kiállást sérelmek mentén vagy jogokért, kampányokat ritkán látok. A szolidaritás gesztusaiból többet érzékelek a szegénysorsúak segítésekor. - Csak az érintett szervezetek számára fontosak. - Minden tradicionális programunkat erre építettük 2000 óta. - A civil közösségek működésének köszönhető, akik, a még szűkösen biztosított lehetőségeiket kihasználva, hallatják hangjukat, és megragadják a lehetőséget a generációk közötti szolidaritásra. - A jó szándék minden pécsi szervezetben megvan, hogy együttműködjenek a generációk, nem mindig rajtuk múlik, ha ez nem sikerül. - A Gubanc fonaldát kifejezetten azért működtetjük, hogy átadjuk a tudásunkat az arra fogékony fiataloknak. Jelenleg 4 tíz év körüli kislány a "tanítványunk". - Id K 14. (T.i.: Nem mindenki "közösségi ember", őket nem lehet bevonni akaratok ellenére.) - Id K10. (T.i.: 2008 óta önkénteskedem, sok kortársammal együtt.) - Vannak, akik ezt zászlójukra tűzték, de kevesen... - Érzékelhetőek a bevonási folyamatok, és szerencsére elég sok pécsi szenior aktív.

A CIVIL SZERVEZETEK ÉS A SENIOR ÖNKÉNTESK...

A „Szenior Akadémia” válaszadóit zárt kérdésekben megkérdeztük arról is, hogy véleményük szerint reálisan mit kínálhatnának a pécsi civil szervezetek az időskorúak támogatása érdekében? (A kérdéseket a „Szenior Szelfi” válaszadói számára nem tettük fel.) A kapott válaszok a következő megoszlást mutatják.

Reálisan mit kínálhatnának a pécsi civil szervezetek az időskorúak támogatása érdekében

	biztosan igen	talán igen, talán nem	biztosan nem
Az értelmesként, hasznosként megélt tevékenységek lehetőségét	36 fő	26 fő	-
A felhalmozott tudás, tapasztalatok további hasznosításának lehetőségét	36 fő	23 fő	2 fő
A társas kapcsolatok fenntartásának, új kapcsolatok kialakításának a lehetőségét	43 fő	19 fő	-
A generációk közötti kapcsolatok fenntartásának a lehetőségét	27 fő	33 fő	2 fő

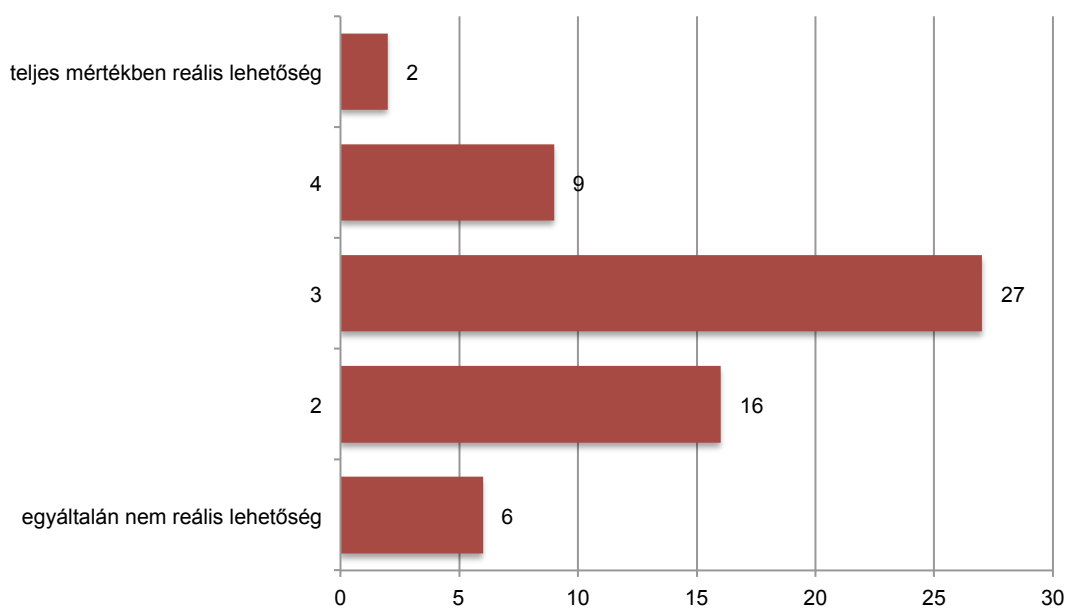
A kapott válaszok alapján – bár a minta magas iskolázottsága, és az elemszámok óvatosságra intenek az általánosíthatóságot illetően – úgy tűnik, a leginkább a társas kapcsolatok fenntartásában, új kapcsolatok kialakításában érzékelik a „Szenior Akadémia” válaszadói azt a lehetőséget, amelyet a pécsi civil szervezetek számukra kínálhatnak.

EGÉSZSÉGES ÉS TEVÉKENY IDŐSKOR

Az idősödés kihívásainak és lehetőségeinek kezelése (...) egyéni és kollektív felelősség. Számos módja van annak, hogy megelőzzük vagy mérsékeljük az idősödés társadalmunkra gyakorolt negatív következményeit. Ezek közé tartozik az egészséges és tevékeny idősor előmozdítása – olvasható az Európai Bizottság már többször hivatkozott zöld könyvében. A kérdés ezzel kapcsolatban az, hogy a választás lehetősége milyen mértékben nyitott a szenior-korúak számára.

Következő néhány, az „egészséges és tevékeny idősor választásának esélyére, támogattságára irányuló kérdéseket **csak a „Szenior Akadémia”** válaszadóinak tettük fel.

Az Ön véleménye szerint a Zöld Könyvben említett egészséges és tevékeny idősor személyes választása az érintettek számára mindent összevetve... Osztályozzon, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

A kérdésre adott válaszok eloszlásának módusza a 3-a (közepes) érték, 27 fő jelölte ezt. A módusz alatti értékeket – a 2-est, illetve az elégtelent választók száma 22 fő, amely meghaladja a módusz értéke feletti választások számát. (A módusz felett választotta 9 fő a 4-es értéket, 2 fő pedig az 5-ös értéket.)

Már a választott értékek móduszhoz viszonyított eloszlásából is sejthető, amit az alábbi táblázat igazol: az egészséges és tevékeny idősor személyes választása az érintettek számára mindent összevetve a közepesnél kedvezőtlenebb lehetőség – a súlyozott átlag értéke 2,75, a „közepes” szintjét sem éri el.

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	-	60 fő
módusz alatt	-	22 fő
módusz	-	27 fő
módusz felett	-	11 fő
Súlyozott átlag	-	2,75

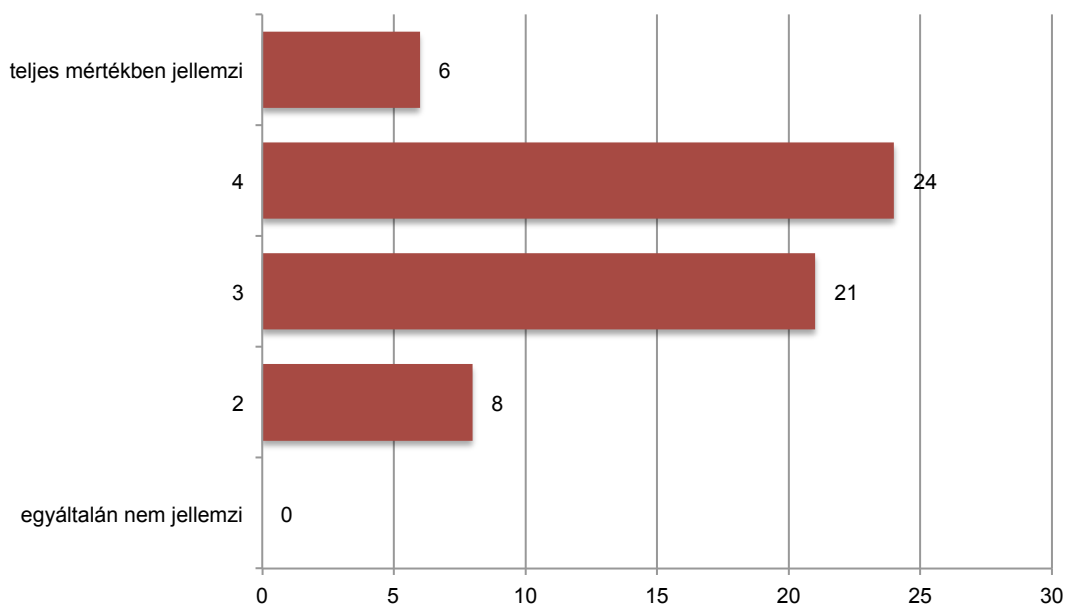
Ehhez A kérdéshez a „Szenior Akadémia” válaszadói közül 7 fő a következő megjegyzéseket tette:

- Politikai kérdés --- érdeke-e?
- Egészség és anyagi lehetőségek nagymértékben befolyásolják.
- Hogy a választás reális lehetőség legyen, ahhoz kellene lehetőségek, e lehetőségek használatára szolgáló magatartásminták. És persze az érintettek részéről megfelelő kulturáltság, belső szándék és PÉNZ, PÉNZ, PÉNZ. Egy átlagnyugdíjasnak a biológiai létezéshez elég a pénze max.
- Szeretnék konyhakertet bérelni, egészséges zöldség termesztéshez. Kikapcsolódás, mozgás, friss levegőn tartózkodás céljából.
- A probléma ott van, hogy pl. a Pécsen élő 32-33 ezer IDŐS ember (65+) nem nagyon van azzal tisztában, hogy mit jelent az egészséges és tevékeny időskor, és egyénileg, valamint közösségben hogyan „valósítható” ez meg. Ebben „társadalmi szinten” (önkormányzat, egyetem, iskolák, vállalatok,..) lenne szerencsés nagyon széles körben önmagunkat „felvilágosítani”, megtanulni beszélgetni egymással, és tenni magunkért és egymásért olyat, ami tényleg fontos nekünk. (Ne csak látszat tevékenység legyen).
- Itt a gyenge jövedelmek nagyban gyengítik, hogy az egyének bekapcsolódjanak. Dolgozniuk kell, unokákra vigyázni folyamatosan...
- Nem lehet már a háziorvoshoz sem bejutni egy vizsgálatra. Telefon alapján ír gyógyszert váratlan betegség esetén is!! A szakrendelésekre sokat kell várni.

Az egészséges és tevékeny életmód választásához a kormányzati, önkormányzati szervek mellett sokat – talán a legtöbbet – a civil szervezetek tehetik. (Az állami, társadalmi, önkormányzati szintet e probléma kapcsán jelen kutatásban nem kérdeztük.)

A civil szervezetek e választásban betöltött lehetséges támogató szerepére vonatkozott a „Szenior Akadémia” válaszadói számára feltett következő kérdésünk.

Mit gondol? A pécsi civil szervezetek támogatják az egészséges és tevékeny időskor személyes választásában az érintett személyeket? Osztályozzon, mint az iskolában szokás! (A válaszadók száma főben)

A válaszadók relatív többsége a 4-es érték jelölésével értékelte a civil szervezetek e választásban betöltött szerepét. A módusz felett 6 fő jelölte a „teljes mértékben jellemzi” válaszalternatívát, míg 29 fő a közepes (3-as), illetve elégséges (2-es értéket.)

	Szenior Szelfi	Szenior Akadémia
n =	-	59 fő
módusz alatt	-	29 fő
módusz	-	24 fő
módusz felett	-	6 fő
Súlyozott átlag	-	3,47

A kérdésre adott értékelő válaszok súlyozott átlaga kismértékben magasabb a „közepesnél”, 3,47 az ötfokozatú skálán.

TÁRSAS TÁMOGATOTTSÁG

Csak a „Szenior Akadémia” válaszadóira vonatkozott a társas támogatottságuk értékelésére vonatkozó négy kérdés. (A kérdésre ez esetben is az ötfokozatú skála megfelelő értékének jelölésével lehetett válaszolni.)

Mit gondol a következő állításokról?

Úgy érzem, számíthatok a társas környezetemre...

(Ld. a következő adatsort, melyben az egyes elemeket a súlyozott átlagok értékeinek csökkenő sorrendjébe rendeztünk.)

A családomra	4,26
A barátaimra	3,95
A közösségek tagjaira, ahova tartozom	3,31
A szomszédaimra	3,08

A közösségeket, amelynek a válaszadók esetleg tagjai, külön is rákérdeztünk. Válaszaik a következő „felsorolást” adják. (A felrórolás 36 válaszadóra támaszkodik.)

- Tájak, korok, múzeumok egyesület, Keddi túracsoport, Szenior Akadémia, Fitt kirándulók
- Református gyülekezet, Keddi túracsoport Pécs, Baranya megyei Természetjáró Szövetség, Könyvtárosok, hangverseny szervezők, népművelők,
- Nyugdíjas klub
- Nyugdíjas klub, Szenior Akadémia,
- Nyugdíjas csoportok
- Keddi túracsoport.
- Pl: egyházi.
- Szenior Akadémia.
- Tájak korok Múzeumok, Várostörténetek, Mecsek egyesület.
- Mecsek Egyesület, koreai filmklub, Szenior Akadémia, túra társaság.
- Kiránduló Szenior, MCC előadásai Polgári Szalon, Várostörténeti előadások, Tájak Korok Múzeumok stb.
- Nincs szervezett közösség, csak baráti társaságok.
- Rokoni és baráti társaságok.
- Mecsek Egyesület, Egyház, MÁLTA önkéntesség.
- Tágabb rokonság.
- KTE.
- Gyalogloklub.
- Nyugdíjasok Egyesülete Pécs, Nyugdíjasok Egyesülete Szentlőrinc, Tájak, Korok Múzeumok Egyesület
- Nyugdíjasok Egyesülete, Pécs.
- Öröm tánc, Szenior Akadémia.
- Karitás lelki közösség.
- NET-Nagyik.
- Szenior Akadémia, Pécsi Origóház, Turista Szervezetek.
- Vadásztársaság, sport egyesület stb.
- Szenior Akadémia, Nyugdíjas Klub, Meridián torna.

- Fitt nagy, Szenior Akadémia.
- Pécsi Dalkör.
- Diabétesz Egyesület, Pécsi Szenior Akadémia, Keddi Túracsoport, Civil Közösségek Háza, Művészetek és Irodalom Háza, ANK, Fitt Túracsoport.
- Tájak Korok Múzeumok Egyesület, Városvédő Egyesület.
- Nyugdíjas klub.
- Nyugdíjas csoport, Nyugdíjasok Egyesülete.
- Volt kollégák, nyugdíjas egyesületi társak, túra társak.
- Nincsenek.
- Már nincsenek.
- Szenior Akadémia, List Társaság.
- Szenior Akadémia, KertÉsz Civil Közösség.

A társas kapcsolatok értékelésének következő kérdése így szólt: **„Örülök, ha együtt vagyok más generációkkal.”** Az állítás elutasításának, vagy elfogadásának mértékét a már ismert ötfokozatú skálás módszerrel mértük. A válaszok súlyozott átlagának értéke **4,31**. Megjegyzésként: a skálán 1-es, ill. 2-es értéket senki nem jelölt.

Hogy melyek azok az alkalmak, amikor a válaszadók más generációk tagjaival együtt tudnak lenni, a válaszokat a következő felsorolás tartalmazza. (A kérdésre a „Szenior Akadémia” válaszadók közül 41 fő válaszolt.)

- A kirándulásokra, utazásokra fiatalok is jönnek.
- Túrázom, hangversenyre járok, könyvtárba járok.
- Ha a gyerekeimmel találkozom, színházban, előadásokon, helyi utazás közben.
- Együtt a családdal.
- Unokázom.
- Ha családi összejövetel van.
- Önkéntes fiatalokkal találkozom.
- Ha van rá idő.
- Rendszeresen találkozunk.
- Nem csak idősek korúaknak van program.
- Munkahelyemen, utazom, kulturális rendezvényen, családi rendezvényen vagyok.
- A rokonság összejön.
- Elmegyek valahova, ahol nem csak ott vagyunk (pl. egy rendezvény), de egymással vagyunk. Ilyenre a családi/baráti eseményeken kívül nagyon kevés lehetőség adódik.
- Együtt vagyunk, sátras ünnepeken.
- Dolgozom.
- Az unokáimmal vagyok.
- Részt veszek közösségi programokon, előadásokon.
- Dolgozom, baráti társaságban vagyok, különböző magán programjaimon veszek részt.
- Ha megyek és megszervezem ezeket a találkozásokat, vagy ha ritkán RÁTALÁLOK ilyen kezdeményezésekre.
- Önkéntes munkát végzek egy alapítványnál.
- Férjemre vigyáz valaki.
- A családommal vagyok.
- Család.
- Barátok, család fiataljaival találkozom.
- A családommal vagyok, nyaralok.
- Amikor túrázok. Részt veszek szervezett eseményeken.
- Együtt vagyok velük.
- A családom körében.
- Ha összejön a család és szerencsére sokszor.
- Találkozom a külföldön élő családommal.
- Része vagyok egy közösségnek.
- Ha az unokáim meglátogatnak!
- Rendezvények, különböző programok vannak.
- Minden hétfőgőn az általános iskolás unokáimmal.
- A családommal vagyok.
- A családommal ha együtt vagyok. Színház látogatáskor.
- Fiatalok közé megyek.
- Szinte soha.
- Találkozom a családommal, időnként.
- A családdal vagyok.
- Családi programok vannak, vagy a közösségeimben lévő rendezvényeken veszek részt.

VÉGEZETÜL

A pécsi szelfik első két online kutatása megvalósult, de a programnak nincs vége. Ezért **csak a „Senior Szelfi” válaszadói számára** feltettük a következő kérdés is.

„A 'senior-kérdőív' a PKA második, civil szervezetek körében végzett kutatása. A következő évben még további két kutatást tervezünk. Véleményed szerint melyek azok a témák, amelyek kérdőívvel történő vizsgálata, e kutatások eredmények ismerete fontosak a pécsi civil szervezetek munkája szempontjából? Milyen kutatási témákat javasolnál?”

A kapot „kutatási javaslatok” a következők voltak (szó szerinti idézetek):

- A női emancipáció helyzete a városban, mely közösségekben van jelen ez az intenció, a fiatal lányok esélyteremtésén kik dolgoznak.
- Zöld-ügyek, a klímasemlegesség irányába tett gyakorlatok, innovációk
- A civil részvételiség formái
- A peremkerületek világa
- ?
- Fiatalok jövőképe helyi szinten. Légyszi!!!!!!
- A város régióban betöltött szerepének változásai, az önkormányzat és civilek egyetemmel való kapcsolatai, a város lakosságának rohamos csökkenése
- Hol és milyen segítséget kaphat az idősebb korosztály?
- Civil szervezetek ismertségének felmérése a szervezet tevékenységével kapcsolatban
- A szeniorok töredéke van kapcsolatban a civil szervezetekkel, gyakorlatilag szinte azonos kör vesz részt a különböző civil programokon, szervezetekben. Nagyon fontos lenne ezt a kört szélesíteni, elérni pl. az internetet nem vagy kevésbé használó, az elmagányosodás és a befelé fordulás különböző szintjein élő időseket.
- Környezet-tudatosság, város fejlődés, ismertség.
- Civilség és politika.
- A középkorúak miért nem vonhatóak be, bár elég sok a munkanélküli
- Egészségügyi ellátásban mennyire veszik komolyan; szociális ellátások a szenior korúakra vonatkozóan (mentor rendszer, segítő rendszer, stb) , munkalehetőségek a korosztályt illetően, megélhetési lehetőségek, anyagi biztonság, a szabadidő hasznos eltöltése, mentális segítség, jogi segítségek, jog a társadalom hasznos tagjaként, ...
- Segítő hálózatok felépítésének lehetőségei
- A kultúra és az életkor
- Tevékeny élet időskorban
- A vállalkozók támogatói viszonyulása, hozzáállása a civil szervezetekhez.
- Magány.
- Információ az idősek azon szükségleteiről, amire egy civil szervezet választ adhat...miként kapcsolódhatunk mi hozzájuk, az ő igényeiket fókuszba téve?
- Hol vannak a fiatalok?
- Akadálymentesség Pécsen (rendkívül széles célcsoportot érint)
- Visszakérdeznék: Mi haszna lesz a civil szervezeteknek ezekből a kutatásokból?
- Erre most nem tudok válaszolni.
- Erre nem tudok válaszolni
- Klíma-adaptáció
- Első: Melyek azok a szervezetek, akik passzívak és miért? Második: Milyen célú szervezetek a hatékonyak?
- Nemzetközi kapcsolatok, nyitás a világra, kapcsolatteremtés, társadalmi bázis építése
- Környezet, fenntarthatóság.
- Egyetemisták és a civil szervezetek.
- Érdemes lenne feltérképezni, hogy milyen tevékenységekben venne részt a korosztály, mennyi időt szánna erre.
- Kihasználják-e és ismerik-e a különböző civil szervezetek a pályázási lehetőségeket
- Civil szerveződések ismertségének felmérése, ezek elősegítésének lehetőségei
- Környezetkultúra
- Mobilitás, informatikai ismeretek
- Örülök, ha a saját témáimat becsülettel el tudom végezni.
- Civil szervezetek anyagi támogatottsága.
- A szeniorok pontos számának megállapítása, igényeik felmérése, kampányok és műhelymunka.
- 1. fenntarthatóság, 2. nők helyzete a mai magyar társadalomban